

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskiì San Marcos

*Kó kitsò 'én xi kiichja Juan xi kis'iìn bautizar xita
(Mateo 3:1-12; Lucas 3:1-9, 15-17; Juan 1:19-28)*

¹ I mats'ia-ne 'én ndaà-la Jesucristo xi Ki'ndí-la Nainá.

² K'oaá s'ín komà koni s'ín tjit'aà xojon-la Isaías xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga kitsò: 'An, sikasén ítjòn-lè xita-na xi kjiko 'én, jè xi kojindaàya ítjòn-lè ndiyá-lè.

³ Na'yà-la jta-la jngoò xita xi 'ñó chja ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn, nga tsò: "Tjandaà ndiyá-la Nainá ya ijìin inima-nò; kixì tikájna koni jngoò ndiyá ñánda kojmeèya Na'èn-ná."

⁴ K'oaá s'ín komà; j'ìi jè Juan nga kis'iìn bautizar xita ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn. Kiichjaya nga kàtasíkájno jé-la jña xita nga mì tì jé kohótsji-ne, ikjoàn kàtas'ín bautizar yijo-la mé-ne nga siichàat'aà-la Nainá jé-la.

⁵ Kjìn xita ijchò 'nchré-la Juan xi inchrobà-ne nangui Judea ko naxandá Jerusalén. K'e nga jye jahatakòn jé-la jña xita, jè Juan kis'iìn bautizar ya nandá xajngá nandá Jordán.

⁶ Nikje xi tsohòkjá Juan, tsja-la cho camello-né; ko jngoò sincho chrjoa tsibíkjá ndáyá-la; tsojmì xi kiskine Juan, jña cho langosta, ko tsjén-la cho cera xi tjín ijìin ijña.

⁷ K'oaá s'ín kiichja nga tsò:

—Ìjngòè nchrobátjngui-na xi ìsa tse nga'ño tjín-la mì k'oaà-ne koni 'an, skanda mì kì tjí'nde-na nga kósifiat'aà-la nga skíjnda jè xox'ín-la xojté-la.

⁸ Kixíí kjoa 'an, ta nandá s'iin-na bautizar xita, tanga jè xi sa nchrobátjngui-na, koó Inima Tsjeè-la Nainá s'iin-nò bautizar.

Kós'ín komà k'e nga komà bautizar Jesús

(Mateo 3:13-17; Lucas 3:21-22)

⁹ Jngòè nàchrjein j'ii-ne Jesús ya Nazaret, nangui xi chja-ne Galilea; ikjoàn jè Juan kis'iin bautizar ya nandá xajngá nandá Jordán.

¹⁰ K'e nga itjokajiin-ne nandá Jesús, ñitoón kijtseè nga kitáx'a ngajmii koa jè Inima Tsjeè-la Nainá inchrobàjen 'nè-la koni jngòè ñise paloma.

¹¹ Koa kina'ya jngòè-la 'én xi ngajmii inchrobà-ne xi kitsò:

—Ji-né xi ki'ndí-na, xan-lè, xi 'ño matsjake-lè, tsja tjín-la takoàn it'aà tsiji.

K'e nga jè xita neí kiskoòt'aà Jesús

(Mateo 4:1-11; Lucas 4:1-13)

¹² Nga komà iskan jè Inima Tsjeè-la Nainá kisikasén Jesús ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn.

¹³ Ichán nàchrjein tsibijna; tsibijnajiin-la cho ts'en ko jè xita neí kiskoòt'aà nga mejèn-la nga kátátsji jé. Tanga jña àkjalé kisis'in-la.

K'e nga tsibíts'ia Jesús nga kisixá ya i'nde Galilea

(Mateo 4:12-17; Lucas 4:14-15)

¹⁴ K'e nga jye kii ndayá Juan xi kis'iin bautizar xita, Jesús kii ján Galilea nga kiichjaya 'én ndaà-la Nainá koni s'ín otíxoma Nainá.

15 Kitsò:

—Jye kjòchrañàt'aà-nò nachrjein nga jchaa kós'ín otíxoma Nainá. Tíkájno jé-nò, kì tì jé binchaàtsji-nò; kàtakjeín-nò 'én ndaà-là Nainá.

Kií kis'ùn Jesús nga ñijòn xitá kiìchja-là xi ma-là sík'en tìn

(Mateo 4:18-22; Lucas 5:1-11)

16 Jesús, k'e nga ja indii ndáchikon Galilea, kijtseè xi 'mì Simón kò 'ndse Andrés nga nchisíkatjen-nguindá na'ya-là. Xitá koi, tìn sík'en.

17 Jesús kitsò-là:

—Nchrobátjngui-ná, 'an tsjaà-nò xá nga kíxkóya xitá xi 'an kjit'aà-na koni s'ín maxkóya tìn k'e nga ñik'eèn.

18 Jñà xitá koi ñitoón kisikájna na'ya-là nga kiitjngui-là Jesús.

19 Ìsà xijngoaà ìsà, Jesús kijtseè xi 'mì Jacobo kò 'ndse Juan, ixti-là Zebedeo nga títsaya chitso; nchibíndaàya na'ya-là.

20 Tikoáá ñitoón kiìchja-là xitá koi; yaá kiitjngui-là Jesús; kisikájna Zebedeo xi na'èn-là ma, kò xitá chí'nda xi síxáko ya iya chitso.

Jngoò xitá xi inima ch'o-là nejí tjiìn inima-là
(Lucas 4:31-37)

21 Ijchò naxandá Capernaum; k'e nga jye ijchò nachrjein ñikjáya, jahas'en ni'ya ingo sinagoga ts'e xitá judío; ikjoàn tsakóya 'én-là Nainá.

22 Jñà xitá, tà k'oaá komà-là koni tsò 'én xi tsakóya. K'oaá s'ín tsakóya koni jngoò xitá xi 'ño tjin-là kjotíxoma; mìtsà k'oas'ín tsakóya koni xitá xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés.

23 Ya ni'ya ingo sinagoga tjna jngoò xita xi inima ch'o-la neí tjiin inima-la. 'Nó kiichja nga kitsò:

24 —Ji Jesús, xi Nazaret tsiji, ¿mé xi mejèn-lè? ¿Mé xi binchaàtsji? ¿A kòf'i nìkjehesòn-nájen? Bexkon-lè; ji-né xi Xita Tsjeè-la Nainá.

25 Tanga Jesús tsohótiko jè inima cho-la neí, kitsò-la:

—Jyò tjni, titjojiin inima-la xita jè.

26 Jè inima cho-la neí kisikatsé koa kiskindàya xá, ikjoàn itjojiin inima-la xita jè.

27 Ngats'ii xita xi títsajna, tà k'oaá koma-la; xki xi ján tsohóko xíkjin; kitsò:

—¿Mé kjoa-ne koi? Jngoò kjoa xitse okóya xi tjin-la kjotíxoma. Skanda jña inima cho-la neí tsjá-la okixi, ko 'nchréñjon-la.

28 Jesús, nitoón kina'yà-la kóhokji nga jngoò it-jandii nangui xi chja-ne Galilea.

*K'e nga kisindaà-ne Jesús jè nachíya-la Pedro
(Mateo 8:14-15; Lucas 4:38-39)*

29 Jesús, k'e nga itjo-ne ni'ya ingo sinagoga, kjihjtako Jacobo ko Juan, nitoón kii ya ni'ya-la ñánda tjna Simón ko Andrés.

30 Jè nachíya-la Simón, kijna xk'én-né. Ch'in tjnnga tjin-la. Nitoón kis'enojmi-la Jesús.

31 Ikjoàn kiikasit'aà chraña-la; kitsobà'ño tsja; kisikasitjen. Ko nitoón kitjaàxin-la ch'in tjnnga. Ikjoàn chjoón jè, kisìs'in-la Jesús ko xita xi kjihjtako.

*K'e nga Jesús, kjin xita xk'én kisindaà-ne
(Mateo 8:16-17; Lucas 4:40-41)*

³² K'e nga jye kiskaàtjì ts'oi nga jye kòjñò, j'ìkò-la Jesús ngats'ìi xità xk'én kò xi inìma cho-la neí tjiìn inìma-la.

³³ Ngats'ìi xità naxandá, yaá kitseèjto xotjoa ni'ya.

³⁴ Jesús, kjiìn jchán xità kisindaà-ne xi kjiìn skaya ch'in tjiìn-la tìkoaá tsachrjekàjiìn inìma ch'o-la neí xi tjiìn inìma-la xità; Jesús mìkì kitsjaà'nde nga jña neí kichja nga jña inìma ch'o-la neí jyeé beèxkon yá-né Jesús.

K'e nga ijchò Jesús ján Galilea nga kisika'bí 'én ndaà-la Nainá

(Lucas 4:42-44)

³⁵ 'Nó tajñòya tsasítjen Jesús; tákò jñò-isa nga itjojìin najnchra; kii jngoò i'nde it'aà xìn ñánda tsjiìn xità nga kichjat'aà-la Nainá.

³⁶ Simón kò xità xíkjin xi i'nga, kii kátsji Jesús.

³⁷ K'e nga jye kisakò-la ñánda tíjna Jesús, kitsò-la: —Ngats'ìi xità, jii ótsji-lè.

³⁸ Kichja Jesús, kitsò:

—Tìkoa tìkjaán jña naxandá chrañat'aà nga kichjaya 'én-la Nainá nga koií xá j'i-na.

³⁹ K'oaá s'ín tsajmeé Jesús kóhokji i'nde Galilea nga kichjaya 'én-la Nainá ya ni'ya ingo sinagoga nga xkì xi ján naxandá. Tìkoaá tsachrjekàjiìn-ne inìma cho-la neí xi tjiìn inìma-la xità.

Kii komà nga kjòndaà jngoò-ne xità xi tìbindojno chrjoa yijo-la

(Mateo 8:1-4; Lucas 5:12-16)

⁴⁰ J'ìkon jngoò xità xi tìbindojno chrjoa yijo-la. Tsasèn-xkó'nchit'aà-la Jesús, tsibítsi'ba-la, kitsò-la:

—Tsà mejèn-lè, tìtsjeè-ná ch'in xi tjiìn-na.

41 Jesús kjòhimakeè-né, tsijmeé tsja nga tsohót'aà-la yijo-la x̄ita jè, kitsò-la:

—Mejèn-na, kàtandaà-ne.

42 Tik'eé-ne nga tíchja Jesús, n̄itoón kjòndaà-ne; kitjaàxìn-la ch'in; kjòtsjeè-ne yijo-la.

43 Jesús kishixat'aà x̄ita jè nga kiì-ne. Tanga ítjòn 'ñó tsibít'in-la, kitsò-la:

44 —Tiná'yi, k̄i yá x̄ita bènojmi-la. T'in ñánda tíjna no'miì, takó-la yijo-lè nga jye kjòndaà-ne; jch'ii kjotjò-lè, tsojmi xi síjé kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mé-ne nga tsjeè kijna-ne nguixkon Nainá tikoá skoe jña x̄ita nga jye kjòndaà-ne ch'in-lè.

45 Tanga x̄ita jè, k'e nga kiì-ne, tsibíts'ia nga tsibénojmi yije kós'in komàt'in. K'oaá komà-ne nga jè Jesús, m̄i t̄i kiì ma taxk̄i jahas'en-jìin-ne jña naxandá; yaá tsibìjna ñánda tsjìn x̄ita. Tanga jña x̄ita xi xk̄i xi ján i'nde inchrobà-ne, yaá ijchòkon ñánda tíjna Jesús.

2

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne x̄ita xi mikiì ma osìjna kixi

(Mateo 9:1-8; Lucas 5:17-26)

¹ Xi komà jò jàn nàchrjein, ijchò ìjngoò k'a Jesús ján naxandá Capernaum. Kiì'nchré x̄ita nga ya tíjna Jesús ya ni'ya jè.

² Tik'e-ne kjìn jchán x̄ita ijchò maxkót'aà-la skanda m̄i ti kiì ts'ndè-ne xotjoa ni'ya. Jesús kiichjayajìn-la 'én ndaà-la Nainá.

³ Jngoò x̄ita j'ìik̄o xi mikiì ma síhiníyá yijo-la. Ñijòn x̄ita yangui.

4 Nga mìkiì komà kitjò'nde-la nga jahas'en ya xotjoa ni'ya, nga ñó kjin xita títajna, yaá kiskíx'a itsjá ni'ya ya kixi-la ñánda tija Jesús. Yaá kiskinjén-ne jè xita xi xk'én xi kjiya-la yá.

5 Jesús, k'e nga kijtseè nga jña xita koi mok-jeiin-la it'aà tse, kitsò-la jè xita xi xk'én:

—Ji ndi na'èn, jé-lè jye kichàat'aà-lè.

6 Ya títajna i'nga xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga nchisíkítsjeèn ijiiin inima-la. Kitsò:

7 “¿Mé-ne kos'ín chja-ne jè xita jè nga Nainá chjajno-la? Nga tajngoò Nainá síjchàat'aà-ná jé-ná.”

8 Tik'e kijtseèya-la Jesús koni s'ín nchisíkítsjeèn ijiiin inima-la. Kitsò-la:

—¿Mé-ne kotsò-ne kjohítsjeèn-la inima-nó?

9 ¿Mé xi isa chiba 'in tjin? Tsà xan-la jè xita xi xk'én: “Jé-lè jye kachàat'aà-lè”, o tsà xán-la: “Chjoí nachan-lè, tísítjiin, títjeí.”

10 Kokoò-nò nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tjí'ndeé-na nga síjchàat'aà-la jé-la xita i isò'nde.

K'eé kitsò-la jè xita xi xk'én:

11 —Ji, k'oaá xan-lè: Tísítjiin, chjoí nachan-yá-lè, t'in-ne ni'ya-lè.

12 K'eé tsasítjen jè xita xk'én. Kiskoé nachan-la. Itjojiin-la ngats'ii xita xi títajna. K'e nga kijtseè kjoa koi, tà kjòxkón-la ngats'ii xita. K'eé jeya kiskíjna Nainá. Kitsò:

—Ni saá jngoò k'a 'yaá jngoò kjoa xi kos'ín ma.

*K'e nga jè Jesús kiichja-la Levi
(Mateo 9:9-13; Lucas 5:27-32)*

13 Jesús, ìjngòò k'a itjo. Kii ján ìndiì ndáchikon. Ngats'ìì x̣iṭa yaá ijchòkon, ìkjoàn tsakóya-là 'én ndaà-là Nainá.

14 K'e nga nchifi, Jesús kijtseè jè Leví, ki'ndí-là Alfeo. Tíjnat'aà ímìx̣a ya ñánda síkíchjítjì tsojmì ts'e Roma. Kitsò-là:

—Nchrohótjìngui-ná.

K'eé tsasítjèn Leví, kùtjìngui-là Jesús.

15 K'e nga tíjnat'aà ímìx̣a Jesús nga tíkjèn ya ni'ya-là Leví, kjìn ma x̣iṭa xi síkíchjítjì tsojmì kò x̣iṭa xi jé tjín-là títsat'aàkò ímìx̣a Jesús kò x̣iṭa xi kota'yàt'aà-là. Kjìn jchán ma x̣iṭa xi tjìngui-là.

16 Jñà x̣iṭa xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés kò x̣iṭa fariseo k'e nga kijtseè Jesús nga tíkjèn-kò x̣iṭa xi tse jé tjín-là kò x̣iṭa xi síkíchjítjì tsojmì, kitsò-là jñà x̣iṭa xi kota'yàt'aà-là Jesús:

—¿Mé-ne k'oas'ín-ne Maestro-nò nga x̣iṭa xi síkíchjítjì tsojmì kò x̣iṭa jé kjèn-kò-ne?

17 K'e nga kii'nchré Jesús; kitsò-là:

—Jñà x̣iṭa xi mì ch'in tjín-là, mì chjìnxkii mochjeén-là; jñà-né x̣iṭa xi xk'én xi mochjeén-là chjìnxkii. 'An, mìtsà koi xá j'i-na nga jñà kichjà-là jñà x̣iṭa xi tsò-là yijo-là nga x̣iṭa kixi, koií xá j'i-na nga jñà kichjà-là x̣iṭa xi beè-là ìkon nga jé tjín-là.

Xiṭa xi bìtsajnachjan

(Mateo 9:14-17; Lucas 5:33-39)

18 Jngòò k'a, k'e nga jñà x̣iṭa xi kota'yàt'aà-là Juan kò jñà xi kota'yàt'aà-là x̣iṭa Fariseo nchibìtsajnachjan, kii i'nga x̣iṭa koi nga kiskònangui-là Jesús. Kitsò-là:

—Jñà x̣iṭa xi kota'yàt'aà-là Juan kò xi kota'yàt'aà-là x̣iṭa Fariseo bìtsajnachjan-né.

¿Mé-ne jñà x̄ita tsiji xi kota'yàt'aà-lè mì b̄itsajnachjan-né?

¹⁹ Kitsò Jesús:

—¿A b̄itsajnachjaán x̄ita k'e nga x̄ita kòbixan k'e nga ya t̄ijnako-isa jè x̄ita x'in xi kòbixan? Majìn, mìkiì b̄itsajnachjan x̄ita.

²⁰ Tanga kijchò nàchrjein k'e nga tjáxin-là x'in xi kòbixan; k'e-né nga k̄itsajnachjan x̄ita.

²¹ 'Jngòò nikje ìbaà mìkiì ma sijto-ne kò nikje x̄itse; nga jè nikje x̄itse, kjeèn-yó-né koà kotejnda-né jè nikje ìbaà. Ìsáá tse koma ñánda kixajndà kji.

²² T̄ikoaá mìtsà yá xi koma binchá xán ixii kò chrjoa jchínga; tsà kos'ín s'een, k'e nga jye kojchá xán, s̄ixajndà chrjoa jchínga, ìkjoàn chíja xán kò chrjoa. Jè xán ixii, chrjoa x̄itseé sinchá.

Kiis'in t̄jín it'aà ts'e nàchrjein n̄ikjáyá

(Mateo 12:1-8; Lucas 6:1-5)

²³ Jngòò nàchrjein n̄ikjáyá ja Jesús ya ñánda t̄ítje trigo. Jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-là tsate chíba natín-là trigo.

²⁴ Jñà x̄ita Fariseo kitsò-là:

—¿Mé-ne kos'ín-ne x̄ita-lè jè nàchrjein n̄ikjáyá? Mìkiì t̄jínde nga kos'ín koma.

²⁵⁻²⁶ K̄iichja Jesús kitsò-là:

—¿ñò, a mìtsà jye t̄jìin-nò koni s'ín t̄ichja Xojon-là Nainá koni kis'ìin x̄itaxá ítjòn xi ki'mi David kò jñà x̄ita-là xi kjihjtake k'e nga nò'mii ítjòn tsibìjna jè Abiatar? K'e nga kjòhojò-là nga nì mé t̄jín xi kine, jahas'en ni'ya-là Nainá. Tsakjèn inchrájin tsjeè-là Nainá. T̄ikoa kitsjaà-là x̄ita-là xi

tjiko. Mikì tji'nde nga jñà kòkjèn. Tà jñà nò'mii tji'nde-là nga kòkjèn.

²⁷ Ìjngò k'a kitsò Jesús:

—Jè nàchrjein nìkjáya, koií xá kisindaà-ne nga kjondaà ts'e xità. Mìtsà koi xá kisindaà-ne xità nga kjondaà ts'e nàchrjein.

²⁸ K'oaá s'ín tjín, 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na, skanda jè nàchrjein nìkjáya, 'aán otìxoma-là.

3

Xità xi kixit'aà jngò tsja

(Mateo 12:9-14; Lucas 6:6-11)

¹ Ìjngò k'a jahas'en Jesús ñánda tíjna jngò ni'ya ìngo sinagoga. Kò ya tíjna jngò xità xi kixit'aà jngò tsja.

² Jñà kondra-là Jesús nchisíkínda nga mejèn-là nga skoe a sùndaá-ne jè xità xi kixit'aà tsja jè nàchrjein nìkjáya, mé-ne nga koma kohòngui-ne.

³ Jesús kitsò-là jè xità xi kixit'aà jngò tsja:

—Tìsítjìn, tìsìjní ì jngò osen-là xità.

⁴ Jesús k'eé kitsò-là jñà xità xi i'nga:

—¿A tsjá'nde kjotíxoma nga ndaà s'eén, o xi ch'o s'eén, jè nàchrjein nìkjáya? ¿A sùndaá-ná xità, o xi s'ik'en-ná?

Jñà xità xi otì'mì-là ta jyò tsibítsajna.

⁵ Jesús kiskoòtsejèn-jìnn-là xità nga jti komà-là. Tìkoo ba kis'e-là nga tájaàjìnn tjín inìma-là jñà xità. K'eé kitsò-là jè xità xi kixit'aà tsja:

—Tjeèndojoì ndseji.

Tsijmeé tsja, nìtoón kjòndaà-ne.

⁶ Jñà x̄it̄a fariseo, k'e nga itjo-ne, tsajoóya-ne ko x̄it̄a Herodes nga mejèn-la s̄iik'en Jesús.

K'e nga k̄jìn x̄it̄a k̄iit̄j̄ngui-la Jesús ya ind̄i ndáchikon Galilea

⁷ Jesús ko x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la chinchat'aà xìn. Ján k̄i ind̄i ndáchikon. K̄jìn x̄it̄a k̄iit̄j̄ngui-la xi nangui Galilea ts'e ko x̄it̄a nangui Judea,

⁸ ko x̄it̄a naxandá Jerusalén, ko x̄it̄a nangui Idumea, ko x̄it̄a xijngoaà xajngá nandá Jordán kóhok̄ji jngòò itjand̄i-la naxandá Tiro ko Sidón nga k̄i'nchré-la k̄joxkón xi kis'iin Jesús. K'oaá komà-ne k̄jìn jchán x̄it̄a ijchò t̄j̄ngui-la.

⁹ Jesús kitsò-la x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la:

—Kjit'aà n̄achrjein t̄j̄ajndaà jngòò chitso mé-ne nga mì x̄it̄a koj̄t̄ínè-ná.

¹⁰ Koíi k̄joa-la nga jyeé k̄jìn jchán x̄it̄a xk'én k̄jondaà-ne. Jñà x̄it̄a xk'én xi i'nga, yaá fikjanè'ño ñánda t̄jna Jesús nga mejèn-la koòt'aà-la tsja.

¹¹ Jñà x̄it̄a xi in̄im̄a ch'o-la neíi t̄j̄jìn in̄im̄a-la, k'e nga beè Jesús bincha-xkó'nchit'aà-la, ik̄joàn 'ño chja, tsò:

—Ji-né xi Ki'ndí-la Nainá.

¹² Tanga jè Jesús 'ño tsohótik̄o nga mì jñà keènoj̄m̄i yá-né jè.

*Kó 'mì 'ín-la x̄it̄a-la Jesús xi tejò ma-ne
(Mateo 10:1-4; Lucas 6:12-16)*

¹³ Xi jye komà iskan, Jesús k̄im̄ij̄n-jno jngòò nindoò. K̄iichja-la x̄it̄a xi jè ndaà kisaseèn takòn. X̄it̄a koi, ijchò kinchat'aà-la.

¹⁴ Ik̄joàn jaàj̄n̄ tejò x̄it̄a xi koah̄jtako, t̄j̄j̄n̄a-ne xi s̄iikasén nga k̄ichjaya 'én ndaà-la Nainá

15 xi tikoā kitjoé-la okixi nga siindaà-ne xita xi ch'in tjin-la tikoā kochrjekajin inima ch'o-la neij xi tjin inima-la xita.

16 Jña xita xi kitjaajin: jè Simón. Ikjoan tsibít'aàsòn 'ín-la; Pedro kitsò-la.

17 Kò jña ixti-la Zebedeo xi 'mì Jacobo kò jè 'ndse xi 'mì Juan, xi tikoā tsibít'aàsòn 'ín-la; Boanerges kitsò-la. (Jè 'én jè tsò-ne: Ixti-la ch'on.)

18 Kò Andrés; Felipe; Bartolomé; Mateo; Tomás; Jacobo xi ti-la ma Alfeo; Tadeo; Simón, xita xi ya fit'aà-la xita cananista;

19 Judas Iscariote, jè xita xi kisìngatsja kondra-la Jesús.

*Xita xi chjajno-la Inima Tsjeè-la Nainá
(Mateo 12:22-32; Lucas 11:14-23; 12:10)*

K'e nga j'ii-ne Jesús ni'ya ñánda síkjáya,

20 iingoò k'a kòkjìn xita skanda mì ti kii kitjò'nde-la nga tsakjèn.

21 K'e nga kii'nchré xita xíkjín Jesús, kjoā xi tís'ín, kii kátsji nga tsoba'ño; kitsò: Skáyaá-la.

22 Jña xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés xi j'ii-ne Jerusalén k'oaá kitsò nga jè xita neij xi 'mì Beelzebú tjin inima-la Jesús, nga jè xita sko-la xita neij tsjá-la nga'ño nga ochrjekajin inima ch'o-la neij xi tjin inima-la xita.

23 Jesús kiichja-la xita koi. Tsibénajmí jngoò-la kjoā xi mangásòn. Kitsò-la:

—¿A komaá jè xita neij kochrjekajin-ne xi tijè-ne yijo-la ya inima-la xita? Majìn.

24 Tsà jngoò naxandá je, tsà jòya tjin nga kondra títsajna-la xíkjín, mìkii koma 'ño kítsajna;

25 kò tsà jngòè ni'ya, tsà jòya tjin nga kondra títajna-la xikjin, tikoáá mikil koma 'ño kítajna.

26 Tsà jè xita neí, tsà jòya tís'in xi tije-ne yijo-la, mikil koma 'ño kija. Jye tifehet'aà nàchrjein-la.

27 'Jngòè xita xi tjin-la nga'ño, mì yá xi koma kjoahas'en ni'ya-la nga sùichijé-la tsà mì ítjòn kojìt'aà'ño. K'eé koma sùichijé-la k'e nga jye kàsìt'aà'ño.

28 'Okixí xi xan-nó, xita xi tjin-la jé kò xi chjajno-la Nainá, jchat'aà-la jé-la.

29 Tanga jña xita xi chjajno-la Inima Tsjeè-la Nainá, mikil jchat'aà-la nita mé nó-ne, nita mé nàchrjein-ne. Kjo'in s'e-la nita kjé-ne.

30 Koií k'oas'in kitsò-ne Jesús nga jña xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskil Moisés kitsò-né: "Xita jè, inima ch'o-la neí tíjìn inima-la."

Nea-la Jesús kò 'ndse

(Mateo 12:46-50; Lucas 8:19-21)

31 Xi komà iskan, ijchò 'ndse kò nea-la Jesús. Ján nditsiaán tsibítajna. K'eé kinokjoà-la Jesús.

32 Jña xita xi títajnandii-la, kitsò-la:

—Nea-lè kò jña 'ndsì, ján nditsiaán títajna. Ji xó ótsji-lè.

33 K'eé kùichja Jesús, kitsò:

—¿Yá-né xi nea-na kò xi 'ndsè?

34 Ikjoàn kiskoòtsejèn-jìn-la jña xita xi títajnandii-la. Kitsò:

—Jña xita koi xi nea-na, kò xi 'ndsè.

35 Nga nita yá xita-ne xi síkitasòn koni s'in mejèn-la Nainá, jña-né xi 'ndsè, xi tichja, kò xi nea-na.

4

Kjoa xi mangásòn ts'e xita xi bitje xojmá
(Mateo 13:1-9; Lucas 8:4-8)

¹ Jesús ìjngòè k'a tsibíts'ia nga tsakóya ya ìndiì ndáchikon. Kjin jchán ma xita xi chixoñat'aà-là. Jesús jahas'en jngòè chitso xi kjiijnajiìn ndáchikon; ìkjoàn tsibìjnaya. Ngats'ìi xita, yaá títsajnat'aà nangui ya ìndiì ndáchikon.

² Kjin skaya kjoa xi mangásòn tsakóya-là xita. K'e nga tsibénojmi-là kitsò-là:

³ —Ndaà tìná'yaà. Jngòè xita kii kijnjdi xojmá.

⁴ K'e nga tsibíts'ia nga kiskíjndi xojmá, chixò chiba ya iya ndiyá. Ìkjoàn j'ìi nise; tsakjèn.

⁵ Nguì k'oa tjin chixò ñánda naxi choòn nga chiba ni'nde tjin-là. Jñà xojmá koi, niñoón isò koi-né nga mì nanga tjin nangui.

⁶ Tanga k'e nga itjokàtji ts'oí nga kjòtsjè ndobá, kixiño, ìkjoàn jngòè k'aá kixi, koi-né nga tsjin-là ima.

⁷ Nguì k'oa tjin chixò ya jjiìn na'yá. K'e nga kjò'nga na'yá, kisik'en-ngui xka-là xojmá; k'oaá ma-ne nga mìkii tsajà-là toò.

⁸ Tanga jñà xojmá xi chixò ñánda nangui ndaà, tsijin, kjò'nga, tsajà-là toò, ndaà itjo. Kitsjaà katé, jàn-kaàn skanda jngòè sìndo toò nga jngòè ìjngòè.

⁹ Ìkjoàn kitsò Jesús:

—Ndaà tìná'yaà koni xan-nò.

Mé-ne kjoa xi mangásòn kisikjeén-ne Jesús
(Mateo 13:10-17; Lucas 8:9-10)

¹⁰ K'e nga jye tsibìjna tajngòè Jesús, jñà xita xi chrañà títsajnat'aà-là kò xita-là xi tejò ma-ne, kiskònangui-là kó tsòya-ne 'én xi tsibénojmi.

11 Kitsò Jesús:

—Jñò, Nainá jye kitsjaà-nò nga jchaa kjoa'ma-la kó s'ín otíxoma Nainá. Tanga jñà xita xi kjeí, tà 'én ts'e kjoa mangásòn s'enojmí yije-la,

12 mé-ne nga mìkì skoe-ne nas'ín skótsejèn, tikoáà mìkì kochiya-la nas'ín kji'nchré. Nga jñà xita, majìn-la síkjatjya kjohítsjeèn-la koa mìkì jchat'aà-la jé-la.

Jesús tsibénojmí kó tsòya-ne kjoa xi mangásòn ts'e xita xi bitje xojmá

(Mateo 13:18-23; Lucas 8:11-15)

13 Kitsò Jesús:

—¿A mì fíya-nò jè 'én ts'e kjoa xi mangásòn? ¿Kós'ín skaya-nò ngats'ìi kjoa xi i'nga?

14 Jè xi bitje xojmá, jè ngaya-la xita xi síka'bí 'én-la Nainá.

15 Jñà xojmá xi chixò ya iya ndiyá, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá. K'e nga ma iskan nga jyeé 'nchré, f'ìi xita neí faáxìn jè 'én ya ijìn inima-la xita.

16 Jñà xojmá xi chixò ya ñánda naxi choòn, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá. Tsjaá s'e-la k'e nga sa 'nchré.

17 Tanga jè 'én mìkì ndaà kisijìn inima-la koni xka xi tsjìn-la ima, mì 'ñó binchako 'én, ta chiba naxrjein chíkjoa-la. K'e nga mé kjoa xi sakó-la ko tsà xita fitjìngui kondra-la nga jè ngatjì-la 'én-la Nainá, nitoón síkjna ndiyá-la Nainá.

18 Jè xojmá xi chixò ya ñánda tjín na'yá, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá,

19 tanga 'ñó síkajno kjoa ts'e tsojmì xi tjín isò'nde; ko jè kjoa nchiná konachan-la; ko mejèn yije-la

tsojmì xi tǐn ìsò'nde. Jǎa kjoa koi síkìts'ón-jìin 'én-la Nainá, k'oaá ma-ne nga mìkìi makjìn-ya.

²⁰ Tanga jǎa xojmá xi chixò ñánda nga nangui ndaà, jǎa ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá koa mokjeiin-la; ikjoàn makjìn-ya 'én, k'oaá ngaya-la koni yá xi ojà-la toò. Tsjá katé, jàn-kaàn skanda jngoò sìndò nga jngoò ìjngoò yá.

*Kjoa xi mangásòn ts'e ni'ín xi síhiseèn
(Lucas 8:16-18)*

²¹ Jesús kitsò-isa:

—¿A k'oaá s'ín mochjeén ni'ín xi síhiseèn nga ya sijnangui kaxa, o ya sijnangui nachan? Majìn, jngoò ni'ín xi síhiseèn, 'ngaá sijna mé-ne nga síhiseèn-la xita.

²² Nímé kjoa tǐn xi tǐi'ma ì'ndeì xi mìkìi jcha-la; tikoá tsjìn kjoa xi tǐi'ma ì'ndeì xi mìkìi kotsejèn.

²³ Ndaà tǐn'yaà koni xan-nò!

²⁴ Jesús kitsò-isa-la:

—Jǎò xi na'yà, ndaà tǐn'yaà. Koni kji machiya-nò, k'oaá tǐ kji sìikíchiya-nò Nainá, skanda tsjásòn-isa-nò.

²⁵ Jè xi tǐn-la [kjohítsjeèn], tjoé-isa-la; tanga jè xi tsjìn-la, skanda tjá'aán-la [kjohítsjeèn] xi chiba tǐn-la.

Kjoa xi mangásòn ts'e nga majchá nijin

²⁶ Kitsò Jesús:

—Koni s'ín otíxoma Nainá k'oaá tǐs'ín tǐn koni k'e tsà jngoò xita bíjtje nojmé.

²⁷ Jè nojmé, síxá nga bisò, ma'nga, nas'ín jè xita xi bíjtje mìkìi tíbeè kós'ín tísíxá nga jè xita ojnafè-né k'e nga nǐtjèn; nga s'e isén osítjèn;

²⁸ nga jè nangui tísíjchá; ítjòn bitjo xka-la, iskan ma'nga, ikjoàn tjo-la natín koa ikjoàn majchá nijin.

²⁹ K'e jye majchá nijin, jye ma maxkó nga jye ijchò chiba-la nga sincháxkó nijin.

Kjoa xi mangásòn ts'e xojmá mostaza

(Mateo 13:31-32; Lucas 13:18-19)

³⁰ Jesús ìjngòè k'a kitsò:

—¿Mé xi kóngásòn-kò koni s'ín otíxoma Nainá?, o ¿mé 'én xi s'ingásòn-kjoá?

³¹ Jè mangásòn-kò koni kji xojmá mostaza; k'e nga sitje ijìn nangui, jè xi isa itsé kji i it'aà nangui.

³² K'e nga jye sitje, bisò, ma'nga skanda isáá 'nga ma koni ngats'iì xka xi ma chine xi sitje indii ni'ya. 'Nó 'nga ma chrja-la skanda ma bíndaà'a t'jé-la nise ya ngui 'nguién-la.

Jesús, kós'ín kisikjeén kjoa xi mangásòn

(Mateo 13:34-35)

³³ Jesús kjìn skaya kjoa xi mangásòn kisikjeén nga tsakóya 'én ndaà-la Nainá, koni kji nga ndaà fiya-la xita.

³⁴ Ngui kòó kjoa xi mangásòn tsakóya-la xita; nímé 'én kiichja xi mìtsà kjoa xi mangásòn tsibénojmi; tanga k'e nga jye tijnat'aàxìn-kò xita-la xi kota'yàt'aà-la, k'eé ìjngòè k'a tsakóya ndaà yije-la.

K'e nga jè Jesús kisikijnajyò tjoxkón

(Mateo 8:23-27; Lucas 8:22-25)

³⁵ K'e nga jye kòjñò nga tijè-ne nachrjein, Jesús kitsò-la xita-la xi kota'yàt'aà-la:

—Tíkjaán, ján xijngoàà ndáchikon.

³⁶ Jñà x̄it̄a xi k̄jìn ma-ne ta yaá kisikítsajna; k̄il Jesús k̄o x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la nga títsajnyaya chitso. T̄ikoaá tsafáh̄it̄ak̄o chitso xi i'nga.

³⁷ K'e nga jye t̄jímaj̄il̄n nandá, j'ìi jngoò t̄joxkón xi tax̄k̄i komà-né; kiskím̄il̄'nga nandá koa jè chitso jye kitseè nandá.

³⁸ Jesús yaá k̄jinafè tàts'en chitso. K̄ijnanguisko jngoò nikje nguisko. K'eé kisìkjaá-la, kitsò-la:

—Maestro, ¿a mìtsà tì'yi nga t̄itsabixònguindá-ná.

³⁹ Jesús k'eé tsasít̄j̄en, tsohótik̄o jè t̄j̄o; kitsò-la ndáchikon:

—Jyò t̄j̄ni.

N̄it̄oón kisijyò-ne t̄j̄o; k̄jòndaàya-ne.

⁴⁰ Jesús kitsò-la x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la:

—¿Mé-ne tsakjoòn-nò? ¿A mìtsà mokjeiín-nò it'aà ts'an?

⁴¹ Jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la ndaè jchán kitsakjòn. X̄k̄i xi ján k̄jònangui-la x̄ikjín, tsò-la:

—¿Yá x̄it̄a-ne jè skanda jè t̄j̄o k̄o ndáchikon síkitasòn-la?

5

X̄it̄a Gerasa xi k̄jìn in̄ima ch'o-la neí t̄j̄iìn in̄ima-la

(Mateo 8:28-34; Lucas 8:26-39)

¹ Jesús k̄o x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la ijchò ján x̄ijngoaa ndáchikon ya nangui-la x̄it̄a Gadareno.

² K'e nga itjojen chitso Jesús ijchò kasit'aà jngoò-la x̄it̄a xi in̄ima ch'o-la neí t̄j̄iìn in̄ima-la. Jè x̄it̄a jè yaá itjo-ne itsjó ngajo mik'en.

³ X̄it̄a jè yaá b̄ijnaya ya itsjó ngajo mik'en. Mì yá xi ma bít'aà'ñó nas'ín na'ñó k̄ich̄a cadena.

4 Kjin̄ k'a okis'iin̄-ko nga tsibít'aà'ño ndsok̄o ko tsja na'ño kicha cadena. Niyá xi chíkjoa-la nga kisì'nchré; otejtso xó cadena.

5 Ko naxhrjein ko nitjen yaá ojmeèsòn nindoò ñánda tjin̄ itsjó ngajo-la mik'en. Kjindáya tsò kjindáya ská nga kjaán ko yijo-la; 'beé-la ndajo yijo-la.

6 K'e nga kijtseè nga kjin̄ tinchrobá Jesús, tsangachikon. Kì kasit'aà chrañà-la, tsasèn-xkó'nchit'aà-la.

7 'Ñó kiichja, kitsò:

—¿Mé xi tjin̄-lè ko 'an, Jesús, Ki'ndí-la Nainá xi 'ño 'nga tjna? Bìtsi'bà-lè nga nguixkõn Nainá, kì yatoòn-ná.

8 Koií k'oas'ín kiichja-ne nga jè Jesús kitsò-la:

—Ngaji inima ch'o-la neí, titjoiín inima-la xita jè.

9 Jesús kiskònangui-la. Kitsò-la:

—¿Kó 'mì-lè?

Jè kitsò:

—Legión 'mì-na, koií-né nga kjin̄ jchán ma-najen.

10 Jñà inima ch'o-la neí, 'ño tsibít'si'ba-la Jesús nga mì it'aà xìn skìnì ya i'nde jè.

11 Ko ya chrañà it'aà nindoò, kjin̄ chinga nchikjèn-jno.

12 Jñà inima ch'o-la neí tsibít'si'ba-la Jesús. Kitsò-la:

—Yaá tikasén-nájen ñánda tjin̄ chinga; yaá kitjás'en-jin̄-jen yijo-la.

13 Jesús kitsjaà'nde-la; jñà inima ch'o-la neí itjoiín inima-la xita jè; ikjoàn jahas'en-jin̄ yijo-la

chìnga. Ma-la tsà jò jmiì jǎà chìnga xi tsanga; tsatíkjàjen-jno ya naxi skanda ijìin ndáchikon, yaá k'en yije ijìin ndáchikon.

14 Jǎà xità xi ko'ndà chìnga, tsanga. Kii kénojmi-la xità naxandá kò xità rancho jè kjoa xi komà. Jǎà xità naxandá ijchò katsejèn-la kjoa xi komà.

15 Kjìn xità ijchò ñánda tíjna Jesús, kijtseè jè xità xi inima ch'o-la neí tíjìn inima-la nga sa ítòn. Jyò tíjna. Íkjá-ne nikje-la. Ndaà tjín-ne kjohítsjeèn-la. Xità xi ijchò, ta kitsakjòn-la.

16 Jǎà xità xi kijtseè koni s'ín komà'tin jè xità xi inima ch'o-la neí tíjìn inima-la nga kjòndaà-ne kò chìnga xi tsatíkjà, tsibénojmi-la jǎà xità xi ijchò xi mìkii kijtseè.

17 Jǎà xità xi ijchò tsibítsi'ba-la Jesús nga xìn i'nde kàtjì.

18 K'e nga jahas'en chitso Jesús, jè xità xi inima ch'o-la neí kisijìn inima-la, tsibítsi'ba-la Jesús nga mejèn-la kjiko.

19 Tanga jè Jesús mìkii kitsjaà'nde-la. Kitsò-la:

—T'in-ne ni'ya-lè, tènøjmi yije-la xità xinguii jè kjòndaà xi kisikò-lè Nainá; kós'ín kijtseè ima-lè.

20 Xità jè, kii; ikjoàn tsibíts'ia nga tsibénojmi-la jǎà xità naxandá Decápolis jè kjòndaà xi kisikò Jesús. Ngats'ii xità xi kis'enojmi-la tà k'oaá komà-la.

Tsòti-la Jairo kò chjoón xi kitsobà'ño itjòn nikje-la Jesús

(Mateo 9:18-26; Lucas 8:40-56)

21 Jesús tsibìjna'ya chitso, inchrobà ìjngoò k'a-ne ján xijngoaà ndáchikon, kjìn jchán xità chixoñat'aà ìjngoò k'a-la, koa yaá tsibìjnandiì ndáchikon.

22 Ijchòkon jngoò xità xi 'mì Jairo xi xità ítòn ts'e ni'ya ingo sinagoga. K'e nga kijtseè Jesús tsasèn-xkó'nchit'aà-la.

23 'Ñó tsibítsi'ba-la, kitsò-la:

—Ndí tsòti-na jye kjomeè biyaá; nchroboí, tíkjaán, tjat'aà-la ndseji nga kàtandaà-ne, mé-ne nga kíjnakon-ne.

24 Jesús kiiko, kjìn jchán xità kiitjingui-la; chiba-la ó'nchò'ño-né.

25 Yaá tsóhojiìn jngoò chjoón xi kjò tejò nó xk'én, ch'in jní tjín-la.

26 Kjøtseé tísíkjeiìn kjo'in ít'aà ts'e chjinexkiì; jye xó kisikje yije ton-la; mikìì mandaà-ne, ta saà tíma'ño ch'in-la.

27 Chjoón jè, k'e nga kiì'nchré ít'aà ts'e Jesús, kiijììn-la ngats'ìi xità kjìn; ijton ít's'in kitsobà-ne nikje-la Jesús.

28 K'oas'ín tísíkijsjeèn, kitsò: “Tsà tà jè nikje-la sìkoaa, kondaá-na.”

29 K'e nga kitsobà'ño nikje-la, nitoón kisijyò-la jní, koa kijtseèyaá-la yijo-la nga jye kjòndaà-ne ch'in-la.

30 Jesús nitoón kijtseèya-la nga nga'ño-la itjojiìn; kisikátji, kiskoòtsejèn-jiìn-la xità kjìn, kitsò:

—¿Yá xi kàtsobà'ño nikje-na?

31 Jñà xità xi kota'yàt'aà-la Jesús kitsò-la:

—¿A mìtsà 'yi nga jñà xità ó'nchò'ño-lè? Ngaji si-né: “¿Yá xi kàtsobà'ño nikje-na?”

32 Tanga jè Jesús kotsejèn-jiìn-la jñà xità nga mejèn-la skoe yá xi kitsobà'ño nikje-la.

33 Chjoón jè, tsí tíhotsé-né nga kitsakjòn, nga jyeé tíjìn-là kós'ín komà ch'in-là; kiì, tsasèn-xkó'nchit'aà-là Jesús; tsibénojmi kixi yije-là kós'ín komàt'in.

34 Jesús kitsò-là:

—Ndí neaa, koi-né nga mokjeiin-lè it'aà ts'an nga kòmandaà-ne. T'in-là ndaà-ne. Jyeé kòmaxkiì-là ch'in-lè.

35 Tákó tik'eé tíchja-ìsa Jesús nga j'ìi i'nga xita xi inchrobà-ne ni'ya-là xita ítjòn ts'e ni'ya ingo sinagoga, kitsò-là:

—Kì tì kiì nìsì-là Maestro, ndí tsòti-lè jyeé k'en.

36 Tanga jè Jesús, nga kiì'nchré koni kitsò okixi xi j'ìiko, kitsò-là jè na'èn-là ndí tsòti:

—Kì tsakjoòn-jèn; tà jè-né nga kàtakjeiin-lè.

37 Jesús mìkiì kitsjaà'nde nga kjìn xita kiìko. Tà jè Pedro, Jacobo ko Juan 'ndse Jacobo.

38 K'e nga ijchò ni'ya-là jè xita ítjòn ts'e ni'ya ingo sinagoga, Jesús kijtseè nga fijen fikjá xita, 'ñó nchikjindáya ko 'ñó nchisíkájno.

39 Jahas'en ni'ya Jesús, kitsò-là:

—¿Mé-ne ko'nè-nò nga ko tà ndaà chihindáya-nò? Jè ndí tsòti mìtsà kòbiyaà; ta kjinafé-né.

40 Jñà xita xi títsajna tà tsijnòkeè Jesús. K'eé tsachrje yije ni'ya kóhotjín xita; tà jñà tsibìtsajna na'èn-là, nea-là, ko xita ts'e xi tjiìko. Ikjoàn jahas'en ñánda kijna ndí tsòti.

41 Kiskoé tsja, kitsò-là:

—Talita cumi —én xi tsòya-ne: Ji tsòti, k'oaá xan-lè, tìsítjiin.

42 Jè ndí tsòti n̄iton tsasítjen, tsajmeè-ne. Jye kjò tejò nó tjín-la. Jñà x̄ita xi títsajna, 'ñó jchán kitsakjòn.

43 Tanga Jesús 'ñó kitsjaà okixi nga mì yá x̄ita xi keènojmi-la. Ikjoàn kitsò-la:

—Tjii-la nga kàtakjèn ndí tsòti.

6

*Kó kitsò x̄ita k'e nga kù Jesús ján Nazaret
(Mateo 13:53-58; Lucas 4:16-30)*

1 Jesús itjojìn-ne ya i'nde jè, kù-ne nangui-la Nazaret, tjiko x̄ita xi kota'yàt'aà-la.

2 K'e nga jye ijchò n̄achrjein nìkjáya, tsibíts'ia nga tsakóya 'én ndaà-la Nainá ya ni'ya ingo sinagoga. Kjìn jchán ma x̄ita xi kù'nchré-la koni s'ín tsakóya. Jñà x̄ita, tà k'oaá komà-la, kjòngui-la x̄íkjín, kitsò:

—X̄ita jè, ¿ñánda komà-la ngats'ì 'én xi okóya? ¿Ñánda ochrje kjoachjine koi ko kjoxkón xi s'ín?

3 ¿A mìtsà jè xi chjineyá xi ti-la María, xi 'ndse ma Jacobo, José, Judas ko Simón? ¿A mìtsà t̄ikoa i títsajnajìn-ná íchjín ndichja?

X̄ita koi mìkù kòkjeiín-la ìt'aà ts'e Jesús.

4 Tanga jè Jesús kitsò-la:

—Ingoò x̄ita xi chja ngajo-la Nainá, n̄ita ñá naxandá-ne yaxkón-né, tanga ya naxandá-la ko ni'ya-la ko ìt'aà ts'e x̄ita x̄íkjín mìkù yaxkón.

5 Jesús n̄imé kjoxkón xi ndaà tjín kis'iìn nangui-la, tà chiba x̄ita xk'én xi tsohót'aà-la tsja nga kisindaà-ne.

6 Tà kjòxkón-la Jesús, nga jñà x̄ita koi, mìkù mokjeiín-la ìt'aà ts'e.

Kós'in tsatíxoma-la Jesús xita-la xi tejò ma-ne xi kisikasén nga kisika'bí 'én-la Nainá

(Mateo 10:5-15; Lucas 9:1-6)

Jesús yaá tsajmeé naxandá jtobá xi chrañat'aà kjiyijò nga tsakóya.

⁷ Nga komà iskan, Jesús kiichja-la xita-la xi tejò ma-ne xi jè tsibíxáya-la; jò jò kisikasén, kitsjaà-la okixi nga kochrjekàjìn inima ch'o-la neí xi tíjìn inima-la xita.

⁸ K'oaá tís'in kitsjaà-la okixi nga nímé tsojmì k'oa k'e nga kjoí ndiyá. Kitsò-la:

—Tà k'oaá s'in tanguió. Tà jngoò yá garrote ch'aà. Kì nà'yaá ch'aà, kì inchrajín ch'aà, kì ton ch'aà.

⁹ Komaá tsjayaà xojté-nò. Tà jngoò nachro ch'aà. Kì jò ch'aà.

¹⁰ Jesús kitsò-isa-la:

—K'e nga kijchò jngoò naxandá, jngoò ni'ya tìtsajna skanda k'e nga konguí-nò.

¹¹ Tsà tjín naxandá ñánda mìkìlì skoétjò-nò, tsà majìn-la nga 'nchré-nò, titjojñoò, titsajneé chijo-la ndsokoò mé-ne nga skoe-ne nga jña tjín-la jé nga mìkìlì 'nchréñijon. Xi nguì okixi k'oaá xan-nò k'e nga kijchò nachrjein-la jña naxandá koi, isaá tse kjo'in s'e-la koni s'in komàt'in naxandá Sodoma ko Gomorra.

¹² Xita koi, kù nga tsibénojmíya-la xita nga kàtasíkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne.

¹³ Kjìn inima ch'o-la neí tsachrjekàjìn inima-la xita, tikoá kjìn xita kisindaà-ne xi xk'én nga kisikaàjno-la asiti.

K'e nga k'en Juan xi kis'iìn bautizar xita

(Mateo 14:1-12; Lucas 9:7-9)

14 Jè Herodes xi x̄ita xá ítjòn tíjna, kii'nchré ít'aà ts'e Jesús nga jye x̄ki xi ján naxandá kina'yà-la. Tjín x̄ita xi kitsò:

—Jè Juan xi kis'iin bautizar x̄ita, jyeé jaáya-la. K'oaá ma-ne nga tjín-la nga'ño nga ma-la s'ín kjoókón xi ndaà tjín.

15 Tjín x̄ita xi kitsò:

—Jè Elías.

Tikoá tjín xi kitsò:

—Jngò x̄ita xi kiichja ngajo-la Nainá kjòtseé.

16 Jè Herodes, k'e nga kii'nchré kitsò-né:

—Jè Juan xi jaáya-la xi 'an tsatesian skò.

17 Nga isá kjòtseé, Herodes kisikasén x̄ita nga kit-sobà'ño Juan nga kiskinìs'en ndayá, koi kjoa-la ts'e chjoón Herodías xi chjoón-la Felipe nga jè Herodes chixàn-kò xi chjoón-la 'ndse.

18 Nga jè Juan xi kis'iin bautizar x̄ita, kjìn k'a okitsò-la Herodes:

—Mikiì tjiì'nde-lè nga ji tijnakoi chjoón-la 'ndsi.

19 Jè chjoón Herodías, kòjtikeè Juan, mejèn-la nga s̄ik'en tanga mìkiì ma xi síkò.

20 Nga jè Herodes, beèxkón Juan kò síkinda-ne nga jye tíjìn-la nga x̄ita kixi-né kò x̄ita tsjeé-né. Herodes k'e nga chjako Juan, matsjaá-la nga 'nchré-la, tanga mìkiì beè mé xi s'iin, a s̄ikitasòn-né, a xi majìn.

21 Ijchò jngò naxrjein xi ndaà ts'e chjoón Herodías k'e nga tsachrje s'eí-la jè Herodes jè naxrjein nga kits'iin. Ijchò x̄ita-la x̄itaxá ítjòn, kò x̄ita skò-la soldado, kò x̄ita nchiná xi tjín kóhokji Galilea nga tsakjèn-kò Herodes.

22 Tikoá ijchò tsòti-là Herodías, jahas'en ni'ya; kitè. Jè Herodes kò xità xi títsajna, ndaà jchán kisaseèn-là koni s'ín kitè jè tsòti. Herodes, xi xità xá ítjòn tíjna, kitsò-là:

—Tijé-ná mé xi mejèn-lè, tsjaà-lè.

23 K'oaá s'ín kitsjaà-là tso'ba nga tsjá yije-là nità mé xi mejèn-là nas'ín osen nangui xi jè otíxoma-là.

24 Jè tsòti, itjo ni'ya, kiskònangui-là nea-là. Kitsò-là:

—¿Mé xi sijié-là?

Jè nea-là. Kitsò:

—Tijé-là skò Juan xi s'ín bautizar xità.

25 Jè tsòti, nitoón jahas'en ìjngòò k'a ni'ya ñánda tíjna xitàxá ítjòn. Kitsò-là:

—I'ndeì mejèn-na nga nìton tjiì-ná skò Juan xi s'ín bautizar xità; tinaya-ná chrobate.

26 Jè Herodes, xi xitàxá ítjòn tíjna, 'ño kjòba-là k'e nga kii'nchré-là jè tsòti. Tanga koií kjoa-là nga jye kitsjaà-là 'én-là nga nguixkòn xità xi títsajna s'eí, kjo'ño kisikitasòn-là.

27 Jè Herodes, tik'eé-ne kisikasén jngòò soldado, kitsjaà okixì nga kàtjanchrohóko skò Juan.

28 Jè soldado kii ján ndayá nga tsatesin Juan; ikjoàn j'ìiko skò Juan; tjíya-là chroba nga kitsjaà-là jè tsòti; kò jè tsòti kisìngatsja nea-là.

29 K'e nga kii'nchré xità xi kota'yàt'aà-là Juan nga jye k'en, kiikjaá yijo-là nga kiskinìs'en-ngui jngòò ngajò itsjó-là mik'en.

*Jè kjoxkón xi kis'iìn Jesús nga 'òn jmù xità kisikjèn
(Mateo 14:13-21; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)*

³⁰ K'e nga j'ì ìjngoò k'a-ne j̄nà x̄it̄a xi tsibíxáya-la Jesús, tsibénoj̄mí ngats'ìì kjoā xi kis'ììn kō xi tsakóya ñánda k̄iì.

³¹ Jesús kitsò-la:

—Nchrobá. Tíkjaán nga s̄ikjáyá í'ñoá jngoò ì'nde it'aà xìn.

Koii k'oā kitsò-la nga kjìn jchán ma x̄it̄a, koā tjín bijchó, koā tjín nchrobá-ne. Jesús kō x̄it̄a xi tsibíxáya-la skanda mì t̄i k̄iì ma'a-la nga kjèn.

³² Tsibítsaj̄naya chitso nga ta j̄nà k̄iì jngoò ì'nde it'aà xìn ñánda tsjìn x̄it̄a.

³³ Tanga kjìn x̄it̄a k̄ijtseè k'e nga k̄iì. K̄ijtseèxkon nga jè Jesús. Ìkjoàn k̄iìt̄j̄ngui-la ngats'ìì x̄it̄a naxandá xi ya chrañàt'aà-la nga k̄iì-ne ndsoko; skanda isā ítjòn ijchò j̄nà x̄it̄a koi.

³⁴ Jesús, k'e nga itjojen chitso, k̄ijtseè nga 'ño kjìn ma x̄it̄a xi t̄ítsaj̄na; kjòh̄imakeè-né. K'oāá ngayá-la koni j̄nà orrè xi tsjìn-la paxtò xi ko'ndà. Ìkjoàn tsibíts'iāko nga kjìn 'én tsibénoj̄mí-la.

³⁵ K'e nga jye 'ño kjòhoxòn, j̄nà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la Jesús ijchò kinchat'aà-la, kitsò-la:

—Jyee kjòhoxòn, jè ì'nde jè, it'aà xìn-né, ñimé tjín.

³⁶ Kot'ìn-la j̄nà x̄it̄a kàt̄j̄i-ne nga kàtatse tsojmì xi sk̄ine ya naxandá kō tsà j̄nà ni'ya ñánda nga chrañàt'aà.

³⁷ K̄iìchj̄a Jesús, kitsò-la:

—Tj̄i-là j̄nò xi k̄okj̄en x̄it̄a koi.

Kitsò j̄nà x̄it̄a:

—¿A mejèn-lè nga konguí kindaà-jen ìnchrajín koni tjín s̄ikij̄ne x̄it̄a nga jò s̄indo n̄achrjein síxá?

³⁸ Kitsò Jesús:

—Chítsejèn-là kó tjín ma ìnchrajín-nò.

K'e nga k̄ijtseè kó tjín ma-ne, kitsò-la:

—'Òn ma inchrajín ko jò ma tìn.

³⁹ K'eé kitsjaà okixi Jesús nga kàtìtsajnajtín jñà xità ya ijiin ijñà ñánda sase choòn.

⁴⁰ Íjngó íjngó sìnđo tsibìtsajnajtín-ne jñà xità; ko tjin ñánda ícháte ícháte tsibìtsajnajtín-ne.

⁴¹ Jesús kiskoé jñà inchrajín xi 'òn ma-ne ko jñà tìn xi jò ma-ne; ikjoàn kiskoòtsejèn nga-jmii; kitsjaà-là kjondaà Nainá; ikjoàn kisìxkoaya inchrajín; k'eé kitsjaà-là jñà xità xi kota'yàt'aà-là nga kisìka'bí-là ngats'ìi xità kjìn xi títsajna. Tìkoá kisijòya tìn xi jò ma-ne. Kitsjaà-là ngats'ìi xità.

⁴² Tsakjèn yije kóhótjín xità kó nga kjòskiì.

⁴³ K'eé tsibíxkó-ne inchrajín ko tìn xi kjòxkoaya jñà xi tsiningui-ne; ngui tejò nisiyá komà.

⁴⁴ Jñà xità xi tsakjèn, 'òn jmii ma-ne xi xità x'in.

*K'e nga jè Jesús tsajmeèsòn ndáchikon
(Mateo 14:22-27; Juan 6:16-21)*

⁴⁵ Nga komà iskan, Jesús kisìkas'en xità xi kota'yàt'aà-là ya iya chitso mé-ne nga isa ítjòn kijchò-ne ján naxandá Betsaida ya xijngoàà ndáchikon; koá jè Jesús k'eé tíshixat'aà xità xi kjìn ma-ne nga jye nchifi-ne.

⁴⁶ K'e nga jye kisìhixat'aà xità, Jesús kìlmijìn-jno jngoò nindoò nga kii kìichjat'aà-là Nainá.

⁴⁷ K'e nga jye kòjñò, jè chitso, jyeé ya síjna jngoò osen ndáchikon. Jesús, nga tajngoò tsibíjnat'aà nangui,

⁴⁸ kijtseè chitso nga mikii ma fi. Nga jè tjò bíchjoà ikon-là. K'e nga tajñòya isa, Jesús kìitjingui-là xità xi kota'yàt'aà-là nga kii-ne ndsokò ya isòn nandá. Tanga k'oaá kis'iin koni tsà mejèn-là nga kjoi ítjòn-là chitso.

49 Jǎà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la, k'e nga kijtseè nga tífisòn nandá, k'oaá s'ín kisìkítsjeèn, kitsò, tsà in̄ima ch'o-né; kiskindàya xkón

50 nga kitsakjòn-la k'e nga kijtseè kóhōtjín. Tanga Jesús n̄itoón kiìchja-la, kitsò-la:

—'Nó t'è-là takòn, kì tsakjoòn-jèn, 'an-ná.

51 K'e nga jahas'en chitso Jesús, n̄itoón kisijyò-ne tjo. Tà k'oaá komà-la jǎà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la,

52 nga k'j'èè kì ndaà fahas'en-jìin-la jè kjoṁkón xi kis'iìn Jesús ts'e in̄chrajín, koi-né nga tájaàjìin tjín in̄ima-la.

*K'e nga jè Jesús kisindaà-ne x̄it̄a xk'én ján Genesaret
(Mateo 14:34-36)*

53 K'e nga jye tsatojìin ndáchikon, ijchò ján nan-gui Genesaret; yaá tsibít'aà'ñó chitso-la ya in̄diì ndáchikon.

54 K'e nga tsitajen yije chitso, jǎà x̄it̄a xi ya títajna, n̄itoón kijtseèxkon nga jè Jesús.

55 T̄ikoáá n̄itoón kì kóhokji nga jngòè itjandii j'nde jè. Ikjoàn tsibíts'ia x̄it̄a nga j'ìiko-la ngats'ii x̄it̄a xi xk'én; kjisòn-la nàchan-yá ya j'nde ñánda nga 'nchré x̄it̄a nga bijchó Jesús.

56 N̄it̄a ñánda naxandá nga jahas'en Jesús, tsà naxandá jtobá-né, naxandá ì-né, in̄chija-né, ko tsà rancho-né, jǎà x̄it̄a yaá sikáyijò jǎà x̄it̄a xi xk'én ya jngohosen ndiyá; ikjoàn bitsi'ba-la nas'ín tà jè itjòn nikje-la tsobà'ñó nga kàtandaà-ne. Ngats'ii x̄it̄a xi kitsobà'ñó nikje-la kjòndaà yijeé-ne.

7

Kjoa xi síkíts'ón x̄ita
(Mateo 15:1-20)

¹ Ijchò x̄ita fariseo kò x̄ita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés xi j'ii-ne naxandá Jerusalén. Yaá ijchòtjingui-la ñánda tíjna Jesús.

² Jñà x̄ita koi, kijtseè i'nga x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús nga kjèn tjéko tsja nga mìkii oníjno; kitsò-la xíkjin [nga mìkii nchisíkítasòn koni s'ín tjín kjotíxoma ts'e x̄ita judío xi xkón tjín].

³ Nga jñà x̄ita fariseo kò ngats'ii x̄ita judío, k'oaá s'ín síkítasòn koni s'ín tjín kjotíxoma-la x̄ita jchínga; tsà mì ngui ndaà koníjno tsja, mìkii kòkjen.

⁴ Tíkoáá k'e nga f'ii-ne ndítsin, ítjòn oníjno tsja, k'eé kjèn; tjín-isa-la kjotíxoma xi kj'eíi koni oníya chítsín-la, tjií-la, kò chítsín kicha-la kò nachan-la.

⁵ Koií kjoa-la jñà x̄ita fariseo kò x̄ita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne mìkii síkítasòn-ne x̄ita xi kota'yàt'aà-lè, koni s'ín tjín kjotíxoma-la x̄ita jchínga nga ta k'oaá s'ín kjèn tjéko tsja?

⁶ Jesús kitsò-la:

—Koni s'ín kiskii Isaías, x̄ita xi kiichja ngajo-la Nainá, ndaà kiichja it'aà tsajòn, jñò, x̄ita xi jò ma isén-nò, k'e nga kitsò:

Jñà x̄ita koi,
 beèxkón-na xi tà 'én chja,
 tanga jñà inima-la kjiiin títsajna;

⁷ Nímé chí-la nga beèxkón-na,
 nga kjotíxoma-la x̄itaá okóya koni tsà kjotíxoma-la Nainá.

⁸ Jñò, nìkíjna-nò xi nguì kjotíxoma-la Nainá, kò jè onguítjngui-là kjotíxoma-la xítà jchínga-nò nga oníya tíjì-nò, chítín-nò; kjìn skaya kjotíxoma tíjìn-nò koni s'ín 'nè.

⁹ Kitsò-ìsa Jesús:

—Jñò, nachrjekàngui-nò xi nguì kjotíxoma-la Nainá, jè nìkítasòn kjotíxoma-la xítà jchínga-nò.

¹⁰ Moisés k'oaá kitsò: “Jchaxkoín na'èn-lè kò nea-lè.” K'oaá tí kitsò: “Jè xi chjajno-la na'èn-la kò nea-la, tíjìnè-la nga s'ik'en.”

¹¹ Tanga jñò bixón-nó: “Jngoò xítà, ma kító-la na'èn-la, o nea-la: Mikii koma siichját'aà-lè; ngats'ì tsojmì xi tíjìn-na, Corbán-né.” (’Én xi tsò Corbán, ’én Hebreo-né; tsòyaá-ne: jè Nainá jyeé kitsjaà yije-la.)

¹² Bixón-nó nga mì tí kii tíj'nde-la nga kósiko na'èn-la, o nea-la.

¹³ Jñò, nachrjekàngui-nò 'én-la Nainá nga nìkatoya-là xinguiqo kjotíxoma-la xítà jchínga-nò. Kjìn skaya kjotíxoma tíjìn-ìsa-nò xi k'oaas'ín 'nè.

¹⁴ Jesús, k'eé kùichja-la ngats'ì xítà, kitsò-la:

—Ngats'ioò, tíná'yaà kò ndaà kàtachiya-nò.

¹⁵ Nímé tíjìn xi fahas'en-jìin yijo-la xítà xi síkíts'ón. Jè-né xi inìma-la xítà bitjojìin-ne, xi síkíts'ón.

¹⁶ jNdaà tíná'yaà koni xan-nò!

¹⁷ Jesús itjokàjìin-la xítà; kii, jahas'en jngoò ni'ya; ikjoàn jñà xítà xi kota'yàt'aà-la kiskònangui-la kó tsòya-ne jè kjoa mangásòn xi tsibénojímí.

¹⁸ Kitsò Jesús:

—¿Jñò, a tìkoáá mìkiì machiya-nò kó tsòya-ne?
¿A mì fiya-nò ngats'iì tsojmì xi fahas'en-jììn yijo-la
xìta mìkiì síkìts'ón

¹⁹ nga mìtsà inìma-la fahas'en-jììn? Yáá fahas'en
indso'ba, ìkjoàn bitjo-ne k'e nga fi kítsajna ján
baño.

Jesús kitsòyaá-ne: Ngats'iì tsojmì xi ma chine,
tsjeè-né; mìkiì síkìts'ón inìma-la xìta.

²⁰ Kitsò-isa Jesús:

—Jè kjohítsjeèn xi bitjojììn inìma-la xìta, jè xi
síkiìts'ón.

²¹ Koi-né nga inìma-la xìta nchrobájiìn, jñà
kjohítsjeèn xi ch'o tsò, koni jè kjoa chijngui ts'e xìta
xi jye chixàn kò xi kje'è bixan jèn, kò xi xìta sík'en,

²² kò kjoa chijé, kò kjoa tse mejèn, kò kjoa ts'en,
kò kjoa konachan, kò kjoa ts'e xi otonè-la kjoa ts'e
yijo-ná, kò kjoaxìtakòn, kò kjoa 'on takòn, kò kjoa
'nga ikon, kò kjoa 'én ndiso, kò kjoa tònḍo xi mìtsà
ítjòn nìkìtsjeèn.

²³ Ngats'iì kjoa koi xi inìma-la xìta bitjokàjììn-ne,
koií xi síkiìts'ón xìta.

*Mé xi komàt'in chjoón xi xìn nangui-la nga
kòkjeín-la ìt'aà ts'e Jesús*

(Mateo 15:21-28)

²⁴ Kii Jesús ján naxandá Tiro kò Sidón. K'e nga
ijchò ya, jahas'en jngoò ni'ya; mejèn-la nga mì yá
xìta xi skoe, tanga mìkiì komà tsibìjna'ma.

²⁵ Nìtoón kii'nchré jngoò chjoón xi inìma ch'o-la
nejí tíjììn inìma-la tsòti-la. Kii ñánda tíjna Jesús nga
tsasìxkó'nchit'aà-la;

²⁶ tsibítsi'ba-la nga kochrjekàjììn jè inìma ch'o xi
tíjììn inìma-la tsòti. Jè chjoón, yaá i'nde-la ñánda
'mì Sirofenicia; 'én griego chja.

27 Jesús kitsò-la:

—Tjiì'nde-la jñà kàtakjèn ítjòn xi ìxti ma. Mìkiì ndaà tjin tsà chjaà'an-la niño jñà ìxti, ìkjoàn k'oì-lá ndí nañá.

28 Jè chjoón kitsò:

—Ndaà tjin Na'èn; tanga jñà ndí nañá kineé xi-la tsojmì xi bixòngui ímìxa xi síkatsjoè ìxti.

29 K'eé kitsò Jesús:

—Ndaà kinokjoi. T'in-ne ni'ya-lè. Jè inìma ch'o-la neíí, jye itjokàjiìn-ne inìma-la tsòti-lè.

30 K'e nga ijchò-ne ni'ya-la, jè chjoón, jè tsòti-la, yaá kijnasòn nachan; tanga jye itjokàjiìn-ne inìma-la jè inìma ch'o-la neíí.

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xita jtayaà ko xi skí'in

31 Jesús kiì-ne ya i'nde ts'e Tiro; jahatojiìn i'nde Sidón, tìkoá jahatojiìn nangui xi 'mì Decápolis, ijchò-ne ya ndáchikon ts'e Galilea.

32 Yaá ijchòko jngoò xita xi jtayaà ko skí'in, tsibítsi'ba-la Jesús nga koòt'aà-la tsja jè xita jè.

33 Jesús, it'aà xìn kiìko ñánda tsjin xita, k'eé ja-has'en jnótsja ya líká-la, ko ndánachrá-la kisikaàjno nijen-la.

34 Jesús kiskoòtsejèn ngajmiì; ìkjoàn jaátse-la, kitsò:

—¡Efata! —tsò-ne 'én jè: ¡Kàtatáx'a!

35 Nìtoón kitáx'a-ne líká-la xita jè, tìkoáá ndaà komà kiìchja-ne.

36 Jesús kitsò-la jñà xita:

—Kì yá xita xi bènojmí-là.

Tanga k'e nga 'ño tsibít'in-la Jesús nga mì yá xita keènojmí-la, tanga jñà xita isaá ndaà kiskinìsòn 'én.

³⁷ Jñà x̄it̄a xi kiì'nchré, ta k̄joxkón-l̄a, kitsò:
—Ndaà s'ín yije. Síndaà-ne x̄it̄a xi jtayaà k̄o xi
mìkiì ma ch̄ja.

8

*Jè k̄joxkón xi kis'ìn Jesús nga ñijòn jmiù x̄it̄a
kisikjèn*

(Mateo 15:32-39)

¹ Ìjngò n̄achrjein nga k̄jìn jchán x̄it̄a k̄jòxkóya
koà ts̄jìn tsojmì xi kine, Jesús kiìchj̄a-l̄a x̄it̄a-l̄a xi
kota'yàt'aà-l̄a, kitsò-l̄a:

² —Jñà x̄it̄a koi, mahimakeè-ná. Jyeé kò jàn
n̄achrjein t̄jín-l̄a nga títsajnak̄o-na koà ñimé t̄jín
tsojmì xi kine.

³ Tsà tà k̄os'ín siikasén chjan-na ni'ya-l̄a yaá
kohindaàya ndiyá nga t̄jín xi k̄jìn inchrobà-ne.

⁴ Kitsò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a Jesús:

—¿Kós'ín sikjèn x̄it̄a koi jngò ì'nde ìt'aà xìn
ñánda ñimé t̄jín?

⁵ Jesús kiskònangui-l̄a, kitsò-l̄a:

—¿Kó t̄jín ma inchr̄ajín xi tíyijò-nò?

Kitsò jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a:

—Itoò ma-ne.

⁶ K'ée kitsò Jesús:

—Koat̄in-l̄a kàtitsajnat'aà nangui jñà x̄it̄a.

Jesús kiskoé inchr̄ajín xi itoò ma-ne; kitsjaà-l̄a
kjondaà Nainá ikjoàn kisìxkoàya; k'ée k̄jòngatsja
jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a mé-ne nga kisika'bí-l̄a jñà
x̄it̄a xi k̄jìn ma-ne.

⁷ T̄ikoaá tíyijò chiba-l̄a t̄jìn jtobá. Jesús
kisichikon-t'in; ikjoàn kitsò-l̄a x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a:

—T̄ika'bió.

⁸ Tsakjèn yije x̄it̄a kóhótjín skanda kó nga kjòskù; k'è nga tsibíxkó-ne j̄nà xi kjòxkoaya nga tsiningui-ne, nguì itoò n̄is̄iyá koma.

⁹ J̄nà x̄it̄a xi tsakjèn, kjomeè n̄ijòn jmiì ma-ne. Jesús, ikjoàn kisihixat'aà-ne j̄nà x̄it̄a;

¹⁰ ikjoàn jahas'en chitso kò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là. Yáá kiì j'nde n̄ánda 'mì Dalmanuta.

K'è nga j̄nà x̄it̄a fariseo jngoò seña kisijé xi jeya tjín

(Mateo 16:1-4; Lucas 12:54-56)

¹¹ Ijchò x̄it̄a fariseo, tsibíts'ia nga tsajoókjoò-kò Jesús. Kisijé jngoò-là seña xi jeya tjín xi it'aà ts'è Nainá nchrobá-ne nga mejèn-là skoe tsà kixi kjoa nga Nainá kisikasén.

¹² Jesús 'n̄ó jaátse-là, kitsò:

—J̄nà x̄it̄a koi, ¿mé-ne seña xi jeya tjín síjé-ne? Xi nguì okixi, k'oaá xan-nò, nijngoò seña jchaa.

¹³ Yáá kisikítsajna x̄it̄a koi; jahas'en ijngoò k'a-ne chitso; kiì ján xijngoà ndáchikon.

Nà'yo san-là x̄it̄a fariseo

(Mateo 16:5-12)

¹⁴ J̄nà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là Jesús, k'è nga kiì, kijchàajin-là mìkiì ts'a inchrájin. Tà jngoò ma inchrájin xi kjinaya-là chitso.

¹⁵ Jesús kitsò-là:

—Chítsejèn-là koa t̄ikindaa yijo-nò it'aà ts'è nà'yo san-là x̄it̄a fariseo kò ts'è Herodes.

¹⁶ J̄nà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là Jesús tsohókò xíkjin, kitsò-là:

—Koiì k'oa tsò-ná nga mìkiì kich'á inchrájin.

¹⁷ Jesús kisijiin-là koni s'ín nchijoó, k'èé kitsò-là:

—¿Mé-ne k**o**bixón-nò nga tsjìn-nò inchrajín? ¿A kj'eè fīya-nò? ¿A mì machīya-nò? ¿A tsí 'ńó tájaàjìn tjín inīma-nò?

¹⁸ Tjín xkoòn, ¿mé-ne mìkiì tsejèn-nò? Tjín líká-nò, ¿mé-ne mìkiì na'yà-nò? ¿A mì bítsjeèn-nò

¹⁹ k'e kisìka'biá inchrajín xi 'òn ma-ne koa 'òn jmù xīta tsakjèn? ¿Kó tjín nīsiyá tsiningui-ne xi tsibíxkó-ìsa?

Kitsò jñà xīta:

—Tejò nīsiyá komà.

²⁰ —K'e nga kisìka'biá jñà inchrajín xi itoò ma-ne, koa ñijòn jmù xīta tsakjèn, ¿kó tjín nīsiyá tsiningui-ne xi tsibíxkó-ìsa?

Kitsò jñà xīta:

—Itoò nīsiyá komà.

²¹ K'eé kitsò-la:

—¿A tà kó kj'eè machīya-nò?

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xīta xi mìkiì tsejèn-la

²² Jesús ijchò ján naxandá Betsaida; ya ijchòko jngoò-la xīta xi mìkiì tsejèn-la. Tsibítsi'ba-la nga kátát'aà-la tsja jñà xkon.

²³ Jesús kitsobà'ńó tsja jè xīta xi mìkiì tsejèn-la. Ikjoàn tsachrjekàjìn naxandá, tsibíchrángui xkon, ikjoàn tsohósòn-la tsja. K'eé kiskònangui-la a tsejèn chiba-la.

²⁴ Jè xīta xi mìkiì tsejèn-la kiskoòtsejèn, kitsò:

—Jye be xīta tanga k'oaá ma-na ta koni kjoàn ya kjoàn nga tjíma.

²⁵ Jesús, ijngoò k'a tsohót'aà-la tsja jñà xkon. Kitsò-la nga ndaà kàtakotsejèn, nītoón kjòndaà-ne. Ndaà kijtsee yije-ne.

26 Jesús kisikasén-ne ni'ya-là x̣iṭa jè, kitsò-là:
 —Kì yá bitjaàs'en-j̣iìn naxandá, kì yá x̣iṭa xi bènójmí-là.

K'e nga jè Pedro tsibénójmíya nga Jesús, jé xi Cristo

(Mateo 16:13-20; Lucas 9:18-21)

27 Itjo Jesús kò x̣iṭa xi kota'yàt'aà-là, kì yá naxandá jtobá xi cḥj̣a-ne Cesarea ts'e Filipino. K'e nga ṭj̣ímaya ndiyá, Jesús kiskòngui-là x̣iṭa xi kota'yàt'aà-là, kitsò-là:

—¿Kó tsò j̣n̄à x̣iṭa? ¿Yá-ná 'an?

28 Kitsò j̣n̄à x̣iṭa xi kota'yàt'aà-là:

—Tj̣ín xi tsò: “Jé Juan xi kis'iìn bautizar x̣iṭa.”
 Tj̣ín xi tsò: “Jé Elías.” Ṭịḳoaá tj̣ín xi tsò: “Jngòè x̣iṭa xi kiicḥj̣a ngajo-là Nainá.”

29 Jesús kiskòngui-là j̣n̄à x̣iṭa xi kota'yàt'aà-là; kitsò-là:

—¿J̄n̄ò kó bixón? ¿Yá-ná 'an?

Kiicḥj̣a Pedro, kitsò:

—J̄i-né xi Cristo [xi xó kisikasén-lè Nainá].

30 Ṭanga jè Jesús kitsò-là:

—Kì yá x̣iṭa xi bènójmí-là xi it'aà ts'an.

K'e nga jè Jesús tsibénójmíya kjoa biyaà-là

(Mateo 16:21-28; Lucas 9:22-27)

31 Tsibíts'ia Jesús nga tsakóya-là x̣iṭa xi kota'yàt'aà-là, kitsò-là:

—'An xi Ki'ndí-là X̣iṭa xan-là yijo-na, tse kjo'in siiḳj̣iaán; kocḥrj̣engui-na j̣n̄à x̣iṭa jchínga, kò j̣n̄à x̣iṭa sko-là nò'miì, kò x̣iṭa xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskìi Moisés. Ṣịiḳ'eén-na ṭanga k'e nga kijchò jàn n̄achrjein kjoaáya-na.

³² Jesús nguì ndaà tsibénojmí kjoa xi komàt'in. Jé Pedro kiìchjat'aàxìn-là Jesús nga mìkiì ndaà tjín koni tsò.

³³ Tanga Jesús, kisikáfaya, kiskoòtsejèn-là xità xi kota'yàt'aà-là, tsohótiko Pedro. Kitsò-là:

—Tisít'aàxìn-ná jì xità neíí. Nga jì, mìtsà k'oas'ín nìkítsjiìn koni s'ín tjín kjohítsjeèn-là Nainá. Ngajì tà k'oas'ín nìkítsjiìn koni s'ín tjín kjohítsjeèn-là xità.

³⁴ Jesús kiìchja-là xità xi kota'yàt'aà-là kò xità xi tjìngui-là. Kitsò-là:

—Tsà yá xi mejèn-là nga xità ts'an koma, kàtatsjeiìn-takòn mé xi mejèn-là yìjo-là; koni jngoò xità xi 'yajen krò-là, kàtìjnandaà nga sùkjeín kjo'in xi kjoa ts'an; ndaà kàtjìt'aà-na.

³⁵ Nga nità yá xità xi mejèn-là kochrjetjì yijo-là nga nìmé kjo'in sakò-là, tà saá sùichja-né kò kjo'in kíjnajiìn; tanga jè xi tìjnandaà nga tsjá yijo-là xi kjoa ts'an kò kjoa ts'e 'én ndaà-là Nainá, jè-né xi kítjokàjiìn kjo'in nga it'aà ts'an ndaà kíjna.

³⁶ ¿Mé xi sùikijne xità nas'ín tjoé yije-là isò'nde tsà sùichja inìma-là? Nìmé.

³⁷ ¿A koma koìchjí kjoabiyaà jngoò xità xi majìn-là nga kiyá? Majìn.

³⁸ Tsà tjín i'nga xità xi kosobà-là it'aà ts'an kò it'aà ts'e 'én-na ya nguixkon xità jé xi tjín, tìkoaá 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-là yijo-na, kosobà-na it'aà ts'e k'e nga kjoiiikoaà ijngoò k'a kjoajeya-là Na'èn-na kò àkjalé tsjeè-là Nainá.

9

¹ Jesús kitsò-ìsa:

—Okixíí xi xan-nò, títsajnajìin i'nga xítà ijndé xi mìkìl kiyá skanda k'e nga skoé kó s'ín otíxoma Nainá nga kjoíkò nga'ñò-la.

K'e nga jè Jesús jahatjìya í'ño isén-la kóhokji yijo-la

(Mateo 17:1-13; Lucas 9:28-36)

² Nga komà joòn nàchrjein, Jesús kiimijìn-jno jngoò nindoò xi 'nga kji; tà jñà kiikò Pedro, Jacobo kò Juan. K'e nga ijchò ì'nde jè, Jesús, jahatjìya í'ño isén-la nga nguixkon jñà xítà koi.

³ Jè nikje-la 'ño kjòchroba, tsí ote ni'ín né. Tsjìn xítà nga tíjtsa isò'nde xi ma-la ts'ìin nikje koni s'ín kjòchroba.

⁴ Tìkoáá kijtseè jè Elías kò Moisés nga nchi-joókjoè kò Jesús.

⁵ Jè Pedro kitsò-la Jesús:

—Maestro, ndaà tjín nga ì titsajnaá. Jàn ni'ya xkójndà kíndaà-jen. Jngoò tsiji, jngoò ts'e Moisés, jè xi ìjngoò ts'e Elías.

⁶ Jè Pedro tà k'oaá kitsò. Mì tì kì beè-ne kó s'ín kiichja nga 'ño kitsakjòn xítà koi.

⁷ K'eé j'ì jngoò 'nguién-la ifi xi tsibí'ma xítà koi; yaá jjiin ifi kina'ya jngoò-la 'én xi kitsò:

—Jè jèè xi ki'ndí-na xi 'ño matsjake. Jè tìná'ya-là.

⁸ Tìk'e-ne kiskoòtsejèn xítà koi. Mì tì yá tjín-ne. Tà jè tajngoò Jesús síjna.

⁹ K'e nga inchrobàjen-t'aà-ne nindoò, Jesús kitsò-la xítà xi kota'yàt'aà-la:

—Kì yá xítà xi bènojní-là jè kjoa xi kà'yaà; skanda k'eé tènójní-là k'e nga kjoaáya-na it'aà ts'e kjoabiyaà 'an xi Ki'ndí-la Xítà xan-la yijo-na.

¹⁰ Jǎ̀nà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là tsibí'ma jè kjoa jè, sakoáá tsajoóya-ne kó tsò-ne xi tsò-là kjoaáya-là.

¹¹ Kiskònangui-là Jesús. Kitsò-là:

—¿Mé-ne kotsò-ne jǎ̀nà x̄it̄a xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskìi Moisés nga jè Elías kjoíí ítjòn?

¹² Jesús kitsò-là:

—Okixi né. Jè kjoíí ítjòn Elías, jè koìindaàjìin yije kjoa. ¿Koa mé-ne kotsò-ne Xojon-là Nainá nga 'an xi Ki'ndí-là Xit̄a xan-là yijo-na, tsee kjo'in siikjiaan, toòn skoe-na x̄it̄a?

¹³ Tanga 'an, k'oaá xán-nò, jè Elías jyeé j'ii. Jǎ̀nà x̄it̄a k'oaá s'ín kisikò koni s'ín mejèn-là. Tanga k'oaá s'ín tíchja Xojon-là Nainá nga k'oaá s'ín komat'in.

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne ti xi inima ch'o-là neíí tíjìin inima-là

(Mateo 17:14-21; Lucas 9:37-43)

¹⁴ Jesús k'e nga ijchò-ne ñánda títsajna x̄it̄a xi kota'yàt'aà-là xi i'nga, kijtseè nga kjìn jchán ma x̄it̄a xi títsajna. Yaá títsajnajìin i'nga x̄it̄a xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskìi Moisés, 'ñó nchi-joóya-ne.

¹⁵ Jǎ̀nà x̄it̄a k'e nga kijtseè nga ijchò Jesús, tà k'oaá koma-là. Kìi yije kóhótjín nga kisìhixat'aà.

¹⁶ Jesús kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Mé xi kò ta ndaà chibàya-nò?

¹⁷ K'eé kùichja jngoò x̄it̄a xi ya tíjnajìin. Kitsò:

—Maestro, jè ki'ndí-na kòf'ikò-lè. Inima ch'o-là neíí tíjìin inima-là; mìkìi ma chja.

¹⁸ Nìton ñánda tíjna k'e nga tsobà'ñó, majn-dòt'aà nangui kò ochrje ndáxó tso'ba, síjts'iin nì'ño, ikjoàn sijna tsjò. Koi tìsìjé-là x̄it̄a xi

kota'yàt'aà-lè nga kàtachrjekàjìin inìma-là jè inìma ch'o-là neí tanga mìkì bitjokàjìin-la.

¹⁹ Kiichja Jesús, kitsò:

—Jñò, xitá xi mìkì mokjeiín-nò it'aà ts'an. ¿Skanda mé nàchrjein kótijnako-nò? ¿Mé nàchrjein ska-na kjoa-nò? Nchrohóko-ná jè ti ijndé.

²⁰ K'eé kiko jè ti ya nguixkon Jesús; jè inìma ch'o-là neí, k'e nga kijtsee Jesús, ijngoò k'a k'en xín ti. K'e nga kiskaat'aà nangui tsangáyà'nde koa itjo ndáxó tso'ba.

²¹ Jesús kiskònangui-là na'èn-la, kitsò-la:

—¿A kjòtsee oma-la ti-lè?

Jè na'èn-la kitsò:

—Tik'e-ne nga sa ndí ti jtobá kji.

²² Jè inìma ch'o-là neí kò kjìn jchán k'a síkatjen-jìin ni'ín kò síkatjen-jìin nandá nga mejèn-la sík'en. Tsà koma-lè mé xi sikoii, jchahimatakòn-nájen kò tichját'aà-nájen.

²³ Jesús kitsò-la:

—¿Kó si tsà koma-lè? Ma yije-né nitá mé kjoa-ne jè xi mokjeiín-la.

²⁴ Nitoón 'ñó kiichja jè na'èn-la ti. Kitsò:

—Mokjeiín-na, tichját'aà-isa-ná nga nguì isa ndaà kokjeiín-na.

²⁵ Jesús k'e nga kijtsee nga tíma kjìn xitá, tshótiko jè inìma ch'o-là neí; kitsò-la:

—Ngaji, inìma ch'o-là neí xi mìkì ma-lè nokjoì kò mìkì na'yì, 'an, k'oaá xan-lè, titjojìin inìma-là ti jè; kì ti yaá bitjaàs'en-jìin-ne inìma-là.

²⁶ Jè inìma ch'o-là neí kiskindà yaxá; ikjoàn ijngoò k'a k'en xín ti. Ikjoàn itjojìin-ne inìma-là. Kisikájna jè ti koni tsà jye k'en, jñà xitá xi nchikot-sejèn, kitsò:

—Jyee k'en.

²⁷ Tanga jè Jesús kitsobà'ńó tsja; kiskímì'nga; ikjoàn tsasíjna kixi jè ti.

²⁸ K'e nga jahas'en ni'ya Jesús, jńà xita xi kota'yàt'aà-la kiskònangui-la nga tajngoò, kitsò-la:

—¿Mé-ne ngajen mìkì kòbitjòjìn-najen jè inima ch'o-la neí?

²⁹ Kìichja Jesús, kitsò:

—Jńà inima ch'o-la neí xi okjoàn, k'ee bitjokàjìn nga nokjoàt'aà-la Nainá kò nga bijnachjaán.

K'oaá s'ín tsibénojmi Jesús kjoabiyaà-la xi ma-ne jò k'a

(Mateo 17:22-23; Lucas 9:43-45)

³⁰ K'e nga kii-ne ya i'nde jè, jahatojìn nangui Galilea. Tanga Jesús majin-la nga xita skoe;

³¹ Jesús k'oaá s'ín tsakóya-la xita xi kota'yàt'aà-la. Kitsò-la:

—'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na yaá tsoba'ńó-na jńà xita; ikjoàn sùk'en-na. Tanga k'e nga kijchò jàn nachrjein nga kijá, kjoáya-na.

³² Tanga jńà xita xi kota'yàt'aà-la mìkì kjòchiya-la 'én xi kitsò-la. Tà kitsakjòn-né, mìkì kiskònangui-la.

Yá xita xikjín xi kína ítjòn

(Mateo 18:1-5; Lucas 9:46-48)

³³ K'e nga ijchò ya naxandá Capernaum, k'e nga jye títsajna iya ni'ya, Jesús kiskònangui-la xita xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:

—¿Mé xi koa ta ndaà chibàya-nò k'e nga tìtsanchrobáya ndiyá?

³⁴ Xità xi kota'yàt'aà-la tà jyò tsibìtsajna, koi-né, k'e nga nchinchrobá ya ndiyá, tsajoóya-ne yá xità xíkín xi kína ítòn.

³⁵ Jesús tsibìjna; ikjoàn kiichja-la nga tejò xità xi kota'yàt'aà-la, kitsò-la:

—Tsà yá xità xi mejèn-la nga kína ítòn, ta saà jè kjoehet'aà-ne, chi'nda-la kátama ngats'ìi xità xi i'nga.

³⁶ Jesús kiskoé jngò ndí ti. Tsasíjna 'nchòhosen. Tsa'nga. Ikjoàn kitsò-la:

³⁷ —Nìta yá-ne xi it'aà ts'an skoétjò jngò ndí ti koni jè, 'aán xi skoétjò-na; kò jè xi skoétjò-na mìtsà tà 'an skoétjò-na, tìkoáá jè skoétjò xi kisikasén-na.

*Yá xi kondra-la Cristo kò yá xi xità ts'e
(Lucas 9:49-50; Mateo 10:42)*

³⁸ Kiichja Juan, kitsò:

—Maestro, jngò xità ki'ya-jen xi it'aà tsiji ochrekàjìn inìma ch'o-la neí inìma-la xità. Tanga mìtsà xità tsaján; mìkì kits'ìi'nde-lajen.

³⁹ Jesús kitsò:

—Kì k'oaá nìkoo. Niyá-jèn xi it'aà ts'an s'iin jngò kjoxkón xi ndaà tjin xi tije kichjajno-ná.

⁴⁰ Jè xi mìtsà kondra tsaján, it'aà tsaján tjna.

⁴¹ Ngats'ìi xità xi it'aà ts'an tsjá jngò chitsín-nò nandá, koi kjoa-la nga xità-la Cristo 'mì-nò, okixíi xi xan-nò, jñà xità koi, tjoé-la chjí-la.

*Xità xi bú'in-ná nga binchaàtsjiaá jé
(Mateo 18:6-9; Lucas 17:1-2)*

⁴² 'Nìta yá-ne xi jé skinjìn jngò ndí xità ima xi mokjeiin-la it'aà ts'an, isaá-la ndaà koma tsà singui'ño jngò ndajo natsí ís'iin, ikjoàn sikatjengu ndáchikon.

⁴³ Tsà jè ndsaa ótsji jé-nò, tìchátjòn. Ìsaá ndaà-ne tsà xkoán titsjoò nga kitjás'en-jñoò kjoabinachon mì k'oa-ne tsà jò ma ndsaa koa ján konguió jjiìn ni'ín ñánda mìkì bits'o,

⁴⁴ ya ñánda mìkì biyaà chì'ndo xi kine-ná ko ya ñánda mìkì bits'o ni'ín nga tìtiá.

⁴⁵ Tsà jñà ndsokò ótsji jé-nò, tìchátjòn. Ìsaá ndaà-ne tsà xkoán titsjoò nga kitjás'en-jñoò kjoabinachon mì k'oa-ne tsà jò ma ndsokò koa ján konguió jjiìn ni'ín,

⁴⁶ ya ñánda mìkì biyaà chì'ndo xi kine-ná ko ya ñánda mìkì bits'o ni'ín nga tìtiá.

⁴⁷ Tsà jñà xkoòn ótsji jé-nò, tìnachrjeè. Ìsaá ndaà-ne tsà jngoò ma xkoòn nga kitjás'en-jñoò ñánda tíhotíxoma Nainá mì k'oa-ne tsà jò ma xkoòn koa ján konguió jjiìn ni'ín

⁴⁸ ya ñánda mìkì biyaà chì'ndo xi kine-ná ko ya ñánda mìkì bits'o ni'ín nga tìtiá.

⁴⁹ Ngats'ì xità sà ni'ín kotsjeè-ne, koa jñà kjotjò xi tsjá xità, naxaá kojnchra-ne.

⁵⁰ Jè naxa, ndaà-né; tanga tsà mì tì kii jnchra-ne, ¿kós'ín siko-là nga kojnchra ijngoò k'a? Kátasijiìn naxa inima-nò koa 'nchán titsajnakò xinguiò.

10

*K'e ngajè Jesús tsakóya kjoa ts'e xità xi tsjiìn xíkjin
(Mateo 19:1-12; Lucas 16:18)*

¹ Jesús itjojiìn ya naxandá Capernaum, kii ján i'nde Judea, ijchò ján nangui ijton xajngá nandá Jordán. Yaá kòkjìn ijngoò k'a xità; koa jè tsibíts'ia ijngoò k'a nga tsakóya-la xità koni s'ín kjit'aà.

² Ijchò kinchat'aà chraña i'nga-la xita fariseo. Nga mejèn-la skónachan-la, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A tjí'nde-la xi x'in nga tsjín chjoón-la?

³ Tanga Jesús kitsò-la:

—¿Kós'ín tsakóya-nò Moisés?

⁴ Kitsò xita koi:

—Moisés kitsjaà'nde-né nga ma sindaà xojon nga koma tsjín xíkjin xita.

⁵ Jesús kitsò-la:

—Moisés, koi k'oa kitsò-nò, jñò, 'ñó tájaàjin tjin inima-nò.

⁶ Tanga k'e nga sa kisindaà isò'nde, Nainá tsibindaà x'in kò chjoón.

⁷ K'oaá ma-ne nga jè x'in sijkjna na'èn-la kò nea-la nga kijnako chjoón-la.

⁸ Ta jngoò xita koma-ne ingajò. Mìtsà tì jò ma-ne, ta jngoò koma-ne.

⁹ K'oi kjoa-la nga mì yá xita tjí'nde-la nga sìtsjin xíkjin xi Nainá kisijngoò.

¹⁰ K'e nga ijchò-ne ni'ya-la, jña xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònangui ijngoò k'a-la tìkoi-ne kjoa koi.

¹¹ Jesús kitsò-la:

—Jè xita xi tsjín chjoón-la, ikjoàn bixan-kò ijngoò xi kj'eí chjoón, kjoa chijngui tís'ín it'aà ts'e chjoón-la.

¹² Tsà jè chjoón tsjín x'in-la ikjoàn bixan-kò ijngoò xi kj'eí x'in, tìkoaá kjoa chijngui tís'ín it'aà ts'e x'in-la.

*K'e nga jè Jesús kisichikon-t'in ndí ixti
(Mateo 19:13-15; Lucas 18:15-17)*

13 Jngoò k'a jǎà x̄it̄a j'ìik̄o-l̄a ndí ixti jè Jesús nga mejèn-l̄a s̄iichikon-t'in; koòt'aà-l̄a tsja. Tanga jǎà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a Jesús mìk̄iì kitsjaà'nde-l̄a. Tsohótiko-né.

14 K'e nga kijtsee Jesús, kòjti-l̄a, kitsò-l̄a:

—Tjiì'nde-l̄a ndí ixti kàtjanchrobákon-na. Kì binchahikon-l̄a. Jǎà xi k'oaá s'in t̄jín in̄ima-l̄a koni ts'e ndí ixti, jǎà xi t̄jín-l̄a kj̄ondaà nga Nainá tíhotíxoma-l̄a.

15 K'oaá xan-nò xi nguì okixi, jǎà xi mìk̄iì k̄okjeiín-l̄a koni jngoò ndí ixti nga skoé kj̄ondaà-l̄a Nainá nga jè kot̄ixoma-l̄a, mìk̄iì kjoahas'en-j̄iìn ñánda tíhotíxoma Nainá.

16 Jesús tsa'nga jǎà ndí ixti; tsohósòn-l̄a tsja; ikjoàn kisijét'aà-l̄a Nainá nga kàtasíchikon-t'in jǎà ixti.

X̄it̄a xi 'ñó k̄jìn tsojmì t̄jín-l̄a

(Mateo 19:16-30; Lucas 18:18-30)

17 K'e nga tífi ìjngoò k'a-ne Jesús, tsangachikon jngoò x̄it̄a xi ijchò t̄j̄ingui-l̄a. Tsasìxkó'nchit'aà-l̄a; ikjoàn kiskònangui-l̄a; kitsò-l̄a:

—Ji Maestro ndaà, ¿mé xi s'iaàn nga s'e-na kjoabinachon n̄it̄a kjé-ne?

18 Jesús kitsò-l̄a:

—¿Mé-ne nga x̄it̄a ndaà 'mì-ná? N̄ijngoò x̄it̄a xi ndaà, ta jngoò jè Nainá xi ndaà.

19 Jyee t̄j̄iìn-lè kó tsò kj̄otíxoma: “Kì x̄it̄a n̄ik'in; k̄i kjoa ch̄ingui 'nì; k̄i ch̄ijé 'nì; k̄i 'én ndiso nokjoì it'aà ts'e x̄it̄a xi kj'eji; k̄i chonach̄an-jèn; ch̄axkoín na'èn-lè k̄o nea-lè.”

20 Jè x̄it̄a nch̄iná kitsò:

—Maestro, ngats'ìì kj̄otíxoma koi, jyee kisìkitasoàn kó nga sa ch̄ítia.

21 Jesús tsja komà-là, kiskoò'an, ikjoàn kitsò-là:

— Ìjngò kjoa chija-lè. T'in, tatìjni yije tsojmì xi tjin-lè. Ikjoàn tika'bí-là xita ima mé-ne nga s'e-lè kjoa machikon-t'in ján ngajmiì. Ikjoàn nchrobátjngui-ná.

22 Jè xita nchiná, tà kjòbaá-là nga kii'nchré 'én koi. Tà ba kis'e-là nga kii, koi xó nga 'ñó kjìn tsojmì tjin-là.

23 Jesús kiskoòtsejèn tjngui-là, kitsò-là xita xi kota'yàt'aà-là:

— 'Ín jchán koma-là jña xita nchiná nga kjoahas'en-jìn ñánda tíhotíxoma Nainá.

24 Jña xita xi kota'yàt'aà-là Jesús, k'e nga kii'nchré 'én koi, tà k'oaá komà-là. Tanga jè Jesús ìjngò k'a kitsò-là:

— Jño xi ki'ndí-na xan-nò, 'ñó 'íin koma-là jña xita xi ton-là 'ñót'aà takòn nga kjoahas'en-jìn kjotíxoma-là Nainá.

25 Ìsáá mì 'in koma-là jngò cho camello nga kjoahas'en xkon nindoò xi tjahaña-ne nikje, mì k'oaá-ne koni jngò xita nchiná xi 'ñó tjin-là tsojmì nga koma kjoahas'en-jìn ñánda tíhotíxoma Nainá.

26 Jña xita xi kota'yàt'aà-là Jesús, isáá ndaà kjòxkón-là. Ikjoàn kiskònangui-là xíkjín, kitsò:

— ¿Yá-né xi kitjokàjìn kjo'in?

27 Jesús kiskoò'an, kitsò:

— Jña xita mìkii koma-là; tanga Nainá komaá-là; it'aà ts'e Nainá nita mé kjoa-ne, koma yijeé-là.

28 Kìchja Pedro, kitsò:

— Na'èn, ngajen, jyeé kinikítsajna yije-jen ngats'iì tsojmì xi tjin-najen nga tjaàtjngui-lèjen.

29 Jesús kitsò:

—Okixi xi xan-nò, nita yá xita-ne xi kisikíjna ni'ya-la, 'ndse, ndichja, nea-la, na'èn-la, chjoón-la, ixti-la kò nangui-la xi kjoa it'aà ts'an kò it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá

³⁰ i isò'nde, isaá tsato tjoé ngajo-la xi ni'ya 'mì, xi 'ndse, ndichja, nea-la, ixti-la kò nangui-la, nas'ín kjitjinguikèè xita kondra. Tanga jè isò'nde xi sa nchrobá, s'eé-la kjoabinachon nita kjé-ne.

³¹ Kjìn xita xi títsajna ítjòn i'ndeì, k'e nga koma iskan jñà kítsajna tjingui. Kò xi títsajna tjingui i'ndeì k'e nga koma iskan jñà kítsajna ítjòn.

K'oaá s'ín tsibénojmí Jesús kjoabiyaà-la xi ma-ne jàn k'a

(Mateo 20:17-19; Lucas 18:31-34)

³² Jesús, tsó'ba ítjòn-la xita xi kota'yàt'aà-la nga nchifi ján naxandá Jerusalén. Jñà xita xi tjingui tà nchimaxkón-la nga nchifi. K'eé kiichjat'aà-xìn ìjngòè k'a-la xita-la xi tejò ma-ne, ikjoàn tsibénojmí ìjngòè k'a-la jè kjoa xi komàt'in. Kitsò-la:

³³ —I'ndeì ján títahonguiá naxandá Jerusalén; 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, yaá tsojà'nó-na xita sko-la nò'miì kò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga koi'nè-na kjoabiyaà, ikjoàn sìngatsja-na jñà xi mìtsà xita judío

³⁴ nga sìsobà-na, kiichrájno-na, kojà-na, ikjoàn sìik'en-na. Tanga k'e kijchò jàn nachrjein kjoáyaá-na.

Kjondaà xi 'in tjín xi kisijé Jacobo kò Juan

(Mateo 20:20-28)

³⁵ Jacobo kò Juan ixti-la Zebedeo ijchò kinchat'aà-la Jesús, kitsò-la:

—Maestro, mejèn-najen nga k'oi-nájen jè kjondaà xi sijé-lèjen.

³⁶ Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé-ne xi mejèn-nò nga tsjaà-nò?

³⁷ Jacobo kò Juan kitsò:

—K'e nga jeya kijni nga tihotìxomai, ki'nde-nájen nga ya kitsat'aà-lèjen, jngoò kijnat'aà-lè kixi-lè koa jngoò kijnat'aà-lè ngaskón-lè.

³⁸ K'eé kitsò Jesús:

—Mikiì 'yaà mé xi nìjé. ¿A kichìkjoaá-nò nga s'ioya jè chitsín ts'e kjo'in xi 'an skiaa, a chíkjoa-nò nga koma bautizar ts'e kjo'in xi 'an tímat'ian?

³⁹ Kitsò jñà xità koi:

—Kichìkjoaá-najen.

Kitsò-la Jesús:

—Jñò, komaá s'ioo koa koma-nò bautizar it'aà ts'e kjo'in xi 'an kotojñàà,

⁴⁰ tanga xi 'an tsjaà-nò nga ya kitsajnat'aà-ná ya kixi-na kò ngaskón-na mìtsà 'an oko-na nga tsjaà-nò. Jñà i'nde koi, jñà tjoé-la xità xi Nainá títsajnandaà-la nga tsjá-la.

⁴¹ K'e nga kiì'nchré jñà xità-la Jesús xi i'nga xi te ma-ne, kòjti-la koni kitsò Jacobo kò Juan.

⁴² Tanga jè Jesús kiìchja-la, kitsò-la:

—Jye tíjìn-nò nga jñà xità sko-la naxandá xi 'ya-la nga kjotìxoma tjíya tsja, nangui síkítsajna xità-la xi jñà otìxoma-la. Tìkooá jñà xità xi 'nó jeya títsajna, beètoòn-né jñà xi xità ima.

⁴³ Tanga jñò mikiì k'oas'ín s'een; tsà jngoò xità xinguiòo mejèn-la 'nga kijná, jè xi kàtasíxá-la xità xi i'nga.

44 Koa jè xi mejèn-la kίjna ítjòn, chī'nda-la kàtama ngats'ìì xīta xi i'nga.

45 Ndaà tsà 'an xi Ki'ndí-la Xīta xan-la yijo-na, mìtsà koi xá j'ì-na nga 'an kòs'in-na; tà saá 'an siixá-la xīta xi i'nga, kò tsjaà yijo-na kò inīma-na nga kjìn xīta kítsajnandeíí kjoa ts'e jé-la.

K'e nga kisindaà-ne Jesús jè xīta xi mìkìì tsejèn-la xi 'mì Bartimeo

(Mateo 20:29-34; Lucas 18:35-43)

46 K'e nga ijchò naxandá Jericó nga jye nchibitjò-jììn najnchra, Jesús tjìkò xīta xi kota'yàt'aà-la kò kjìn xīta tjìngui-ìsa-la. Ya indìì ndiyá tìjna jngòò xīta imà xi mìkìì tsejèn-la xi 'mì Bartimeo, ti-la ma xīta xi 'mì Timeo, nga tísíjé kjòtjò tsojmì.

47 Jè xīta xi mìkìì tsejèn-la k'e nga kiì'nchré nga jè Jesús xi Nazaret ts'e tífi, nìtoón kiìchja-la, kitsò-la:

—jJésús, nga ya nchrobàt'aà-ne tje-la xītaxá ítjòn David [nga jì tìjna ngajo-la], jchahimatakòn-ná!

48 Kjìn ma xīta xi tsohótikò Bartimeo nga jyò kàtìjna. Tanga jè Bartimeo isaá 'ñó kiìchja. Kitsò:

—jJì xi ya nchrobàt'aà-ne tje-la xītaxá ítjòn David, jchahimatakòn-ná!

49 K'eé tsasíjna Jesús, kitsò:

—Tínókjoa-là.

Ikjoàn kinokjoà-la jè xīta xi mìkìì tsejèn-la. Kitsò-la:

—'Ñó te-la takòìn, tísítjììn, chja-lè Jesús.

50 Jè xīta xi mìkìì tsejèn-la kisìkatjèn inchròkisòn-la, nìtoón tsasítjèn, kiì kasit'aà-la ñánda síjna Jesús.

51 Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé xi mejèn-lè nga sììkò-lè?

Jè x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-l̄a kitsò:

—Maestro, mejèn-na nga kàtatsejèn-na.

⁵² Jesús kitsò-l̄a:

—T'in-ne; koi-né nga mokjeiín-lè it'aà ts'an nga kòmandaà-ne.

Jè x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-l̄a n̄itoón kjòtsejèn-l̄a. Kìt̄j̄ngui-l̄a koni s'ín ndiyá tífi Jesús.

11

*K'e nga jè Jesús jahas'en-jiìn naxandá Jerusalén
(Mateo 21:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)*

¹ K'e nga jye kjomeè bijchó chrañà-l̄a naxandá Jerusalén, jñà naxandá xi 'mì Betfagé k̄o Betania, ya it'aà nindoò Yá Olivo, Jesús kisikasén jò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a;

² kitsò-l̄a:

—Tanguió ján ndí naxandá itsé xi kijnat'aà ján. K'e nga kijchoè yaá síjnat'aà'ñó jngoò búrró ki'ndí xi n̄i saá yá b̄ijnasòn-l̄a. Chíjnda'ñó, nchrohók̄o.

³ Tsà yá xi kjònangui-nò, tsà k̄it̄so-nò: “¿Mé-ne k̄onik̄o-nò búrró?”, t̄in-là: “Jé xó Na'èn-ná Jesús k̄ochjeén-l̄a, koa n̄itoón xó s̄iikasén-ne.”

⁴ Kìi jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a. K'e nga ijchò jngoò ni'ya, yaá t̄j̄t'aà'ñó jngoò búrró jè xotjoa-l̄a ni'ya ya iya ndiyá. K'e nga kiskíjnda'ñó.

⁵ Jñà x̄it̄a xi ya títsajna kitsò-l̄a:

—¿Mé s'een-nò, mé-ne chíjnda'ñó-nò ndí búrró?

⁶ K'oaá s'ín kitsò-l̄a koni s'ín tsibénojmí-l̄a Jesús; kitsjaà'nde-l̄a nga k̄iik̄o.

⁷ K'e nga ijchòk̄o ñánda tíjna Jesús jè ndí búrró, jñà nikje ts'e x̄it̄a k̄isik̄jeén nga tsohójt̄sa-l̄a jè ndí búrró; ikjoàn tsib̄ijnasòn-l̄a Jesús.

⁸ Kjin xita tsohóngoò nikje-la ya iya ndiyá. Jñà xita xi i'nga, xka chrja-la yá tsohóngoò xi tsate ya ijün ijñá.

⁹ Jñà xita xi tíjtòn kò xi tjingui 'ñó chja, nga kitsò:
— ¡Mé tà ndaà-la jè xi nchrobá ngajo-la Nainá, jè xi otíxoma-ná!

¹⁰ ¡Mé tà ndaà-ne nga jè kotíxoma ngajo-la xita jchínga-ná David! ¡Kátas'e kjoajeya ján ngajmì!

¹¹ Jesús jahas'en-jiin ya naxandá Jerusalén. Ikjoàn jahas'en nditsin ingo ítjòn. Xki xi ján kiskoòtsejèn. Ikjoàn itjo-ne; kiikò xita-la xi tejò ma-ne ján naxandá Betania, koi-né nga jye kjòhoxòn.

K'e nga jè Jesús kitsò-la jngoò yá-la toò iko nga ch'o kátama-la

(Mateo 21:18-19)

¹² K'e koma nchijòn nga itjo ìjngoò k'a-ne ján naxandá Betania, Jesús kjòhojò-la.

¹³ K'ée kijtsee jngoò yá-la toò iko xi kjìin síjna. Kìi katsejèn-la tsà yijà-la toò, tanga nímé tjín-la; tà xkaá tjín-la. Mìtsà naxrjein-la toò.

¹⁴ K'ée kitsò-la jè yá toò iko:

— Nì tì yá xi skine-ne toò-lè.

Xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kii'nchré 'én koi.

K'e nga tsachrje ingo ítjòn jñà xita xi otíjna tsojmi
(Mateo 21:12-17; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹⁵ K'e nga ijchò naxandá Jerusalén, Jesús jahas'en ya nditsin ingo ítjòn; ikjoàn tsibits'ia nga tsachrje jñà xita xi tsojmi otíjna kò xi otse tsojmi. Kisihitíkjá ímíxa-la jñà xita xi síkjatíya ton tikoáá kisihitíkjá íxile-la xita xi otíjna nise paloma.

16 Mì tì kii kitsjaà'nde-là xità xi tsojmi otíjna nga ch'á fahatoyako ingo ítjòn.

17 Ikjoàn tsakóya-là xità. Kitsò-là:

—Jè Xojon-là Nainá tsò-né: “Ni'ya-na, ni'ya ts'e ochikoón k'óin nga i kichjat'aà-na ngats'ii xità naxandá xi tjin kóhokji isò'nde.” Tanga jñò, nguijo-là xità chijé titsa'nè.

18 K'e nga kii'nchré jñà xità sko-là no'miì ko xità xi okóya kjotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés, tshótsji'nde-là kós'ín sikk nga sikk'en Jesús nga tsakjón-là. Koií kjoa-là nga jñà kjotixoma xi okóya Jesús ndaá tsò, ko jñà xità xi 'nchré-là tà k'oaá ma-là 'én xi okóya.

19 K'e nga jye kòjñò, Jesús ko xità xi kota'yàt'aà-là itjojii naxandá Jerusalén, xìn kii.

*Mé xi komà-là jè yá toò iko xi tsjìn-là toò
(Mateo 21:20-22)*

20 K'e nga tajñòya nga koma nchijòn, ja òjngò k'a ñánda síjna yá toò iko, kijtseè nga jye kixi yá kóhokji skanda i'ma-là.

21 Jè Pedro tsibítsjeèn-là koni kitsò Jesús. K'ée kitsò-là:

—Maestro, chítsejèn-là jè yá toò iko xi 'on kinokjoàkoji ngojña. Jye kixi.

22 Jesús kiichja; kitsò:

—Kàtakjeín-nò it'aà ts'e Nainá.

23 Okixii xi xan-nò, tsà yá xi kitsò-là jè nindoò jè: “Tisixìn; ján tikatjen-jii yijo-lè ján jiiin ndáchikon.” Tsà mìtsà tà jò tjin-là k'e nga okitsò nga tíjngò inima-là nga mokjeín-là, k'oaá s'in koma.

24 Koi k_os'ín xan-nò kóh_otjión, k'e nga kítsi'ba-là Nainá, k'oaá s'ín kàtakjeín-nò koni tsà jye kitjoé-nò mé-ne nga tjoé-nò.

25 K'e nga k_inó_kjoat'aà-la Nainá t_ijchàat'aà-là jé-la xingui_o mé-ne jè Nà'èn-nò xi t_ijna ìt'aà nga-jmì s_ijchàat'aà-nò jé-nò xi tsajòn.

26 Tanga tsà mìkiì s_ijchàat'aà-là jé-la x_ità xin-gui_o t_ikoà mìkiì s_ijchàat'aà-nò Nà'èn-ná xi t_ijna ngajmì.

Kjotíxoma-la Jesús

(Mateo 21:23-27; Lucas 20:1-8)

27 Jesús ijchò ìjngò k'a Jerusalén. K'e nga tsó'ba ya nditsin ìng_o ìtjòn, j'ì kinchat'aà-la j_iñà x_ità sk_o-la n_o'mì, k_o x_ità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskì Moisés, k_o x_ità jchínga;

28 kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé kjotíxoma xi tsjá'nde-lè koni s'ín 'nì? ¿Yá xi kitsjaà-lè kjotíxoma kjoà xi 'nì?

29 Jesús kitsò-la:

—T_ikoáá 'an jngò kjoà skònangui-nò. K_ot'ìn-ná, k_oà 'an, k'oaá xán-nò yá xi kitsjaà-na kjotíxoma koni s'ín s'iaàn.

30 ¿Yá xi kitsjaà-la kjotíxoma Juan nga kis'ìin bautizar x_ità? ¿A Nainá-né xi t_ijna ngajmì, o xi tà x_ità-né? K_ot'ìn-ná.

31 J_iñà x_ità koi, k'eé tsajoóya-ne, kitsò-la xíkjín:

—Tsà kixoán: “Nainá kitsjaà-la kjotíxoma”, k_itso-né: “¿Mé-ne mìkiì kòkjeín-nò ìt'aà ts'e?”

32 Mì-la k_i k_oma kixoán: “Ìt'aà ts'e x_ità-né.”

Nga j_iñà x_ità naxandá tsakjón-la, koi-né nga j_iñà x_ità k'oaá tsò nga jè Juan, nguì kjoà kixi-né nga jè xi k_ichjā ngajo-la Nainá.

33 K'eé kùichja, kitsò-là Jesús:

—Mikiì 'ya-jen.

Jè Jesús kitsò-là:

—Tìkoaá 'an mìkiì k'oa xán-nò yá xi kitsjaà-na kjoṭixoma koni s'ín s'iaàn.

12

*Kjoa mangásòn ts'e xita xi tsibítje tòu uva
(Mateo 21:33-46; Lucas 20:9-19)*

¹ Tsibíts'ia Jesús nga tsibénjmiya kjoa xi mangásòn. Kitsò:

—Jngoò xita tsibítje tòu uva, tsibíndi-là ínchíba, ikjoàn tsibíndaà jngoò i'nde ñánda tsiñóngui nandá-là tòu uva. Tìkoa tsibíndaà jngoò torre xi síkinda yije kóhotjín. Ikjoàn kisikiña-là nangui xita xi kjeíí nga kisixásòn. Ikjoàn kii jè nei-là nangui ñánda i'nde kjiin.

² K'e nga ijchò nàchrjein-là nga kòjchá tòu uva, jè nei-là nangui kisikasén jngoò xita chi'nda-là nga kisijé-là xi jè tjoé chiba-là ts'e tsojmi xi kòjchá.

³ Tanga jñá xita xi síxásòn nangui kitsobà'ño koa kiskaàn-ko, tà kisikasén tiyaá-ne.

⁴ Jè nei-là nangui kisikasén jngoò xita chi'nda-là. Tìkoaá tà ndajo tsibínè, tsate sko, kisiki'on ko ch'o kisiko.

⁵ Jè nei-là nangui jngoò kisikasén xita chi'nda-là. Tìkoaá kisik'en-né. Kjin xita-là kisikasén-isa, tanga tjín xi kiskaàn-ko, koa tjín xi kisik'en.

⁶ 'Ko jè nei-là nangui tà jngoò xita-là tíjna-isa; tà jè ki'ndí-là xi 'ño matsjakeè kisikasén, kitsò: “Skoexkón-là ki'ndí-na.”

7 Tanga jñà xità xi síxájìn nangui, tsajoóya-ne, kitsò-la xíkjín: “Jè jèe xi tjoé kjoṭjò-la ì'nde, sikh'eén, tsaján koma ì'nde.”

8 Kitsobà'ñó, kisik'en, ikjoàn kisikatjen ján ijton nangui ñánda tíjtje toò uva.

9 'Jñò, ¿kó bixón? K'e nga kjoíí nei-la nangui, ¿mé xi sikhò jñà xità koi? Sikh'en-né; kj'ejí xitàá sijnatsja jè nangui ñánda tjín toò uva.

10 ¿A kj'eè bixkejñò Xojon-la Nainá? Tsò-né: Jè ndajo xi tsachrekàngui chjinechrjó nga sa ítjòn, jè-né xi komà ndajo tàts'en chrjó-la ni'ya;

11 K'oaá s'ín kis'ìin Nainá. Jñá, tà maxkón-ná.

12 Jñà xità skò-la no'miì, kò xità xi okóya kjoṭixoma-la Nainá kò xità jchínga mejèn kitsobà'ñó Jesús nga kiskaàya-la jè kjoá xi mangásòn xi tsibénojmi nga kondra ts'e-né, tanga jñà kitsakjòn-la xità naxandá; kisikíjna, ikjoàn kiì-ne.

Kjoa ts'e xi machjítjì tsojmì

(Mateo 22:15-22; Lucas 20:20-26)

13 Kisikasén i'nga-la Jesús xità Fariseo kò xità ts'e Herodes nga mejèn-la ótsji'nde-la kós'ín sikhò nga kohòngui.

14 Xità koi, kií kitsò-la:

—Maestro, 'ya-nájen nga 'én kixíí xi nokjoì; mìkiì 'nì kindà koni tsò-lè xità; kò mìtsà jè chitsejèn-jnoi kó kjoàn xità; k'oaá s'ín okoòyi ndiyá-la Nainá koni s'ín tjín xi kjoá kixì. ¿A ndaà tjín nga kichjítjì-jen tsojmì it'aà ts'e xitàxá ítjòn ts'e Roma, o xi majìn-né? ¿A kichjí-nájen a xi mìkiì kichjí-jen?

15 Jesús jye beè nga jò tjín inìma-la; kitsò-la:

—¿Mé-ne nga chonachan-ná? Nchrohókò jn-goò-ná ton nga skoeè kó kji.

16 K'eé kiìkò jngòò-là tòn. Jesús kitsò-là:

—¿Yá ts'e isén jè kò jè 'ín xi tjit'aà?

Kitsò-là:

—Ts'eé César, xitaxá ítjòn ts'e Roma.

17 K'eé kitsò Jesús:

—Tjiì-là César xi ts'e César koà tjiì-là Nainá xi ts'e Nainá.

Tà k'oaá koma-là nga kiì'nchré koni kitsò Jesús.

Kjoa ts'e nga faáya-là mik'en

(Mateo 22:23-33; Lucas 20:27-40)

18 Jñà xitá Saduceo ijchòkon Jesús. Jñà xitá koi mìkiì mokjeiín-là nga faáya-là xi jye k'en. Kiskònangui-là, kitsò-là:

19 —Maestro, jè Moisés, k'oaá s'ín kiskii: Tsà jngòò xitá xi kiyá 'ndse, tsà tsjìn-là ixti k'e nga kiyá, jè chjoón-là, tije-ne 'ndse kixan-kò ijngòò k'a-ne mé-ne nga s'e-là ixti xi tje ts'e 'ndse.

20 Kis'e xó jngòò k'a xitá xi itoò komà 'ndse. Jè xi síjna ítjòn, kis'e xó-là chjoón; tanga k'e nga k'en, mìkiì kis'e-là ixti.

21 Jè xi ma jò-ne chixàn-kò chjoón ka'àn-là 'ndse. Tikoáá jè k'en. Mìkiì kis'e-là ixti. K'oaá tì komà jè xi ma jàn-ne.

22 Ngásòn komà nga itoò. Nijngòò xi kis'e-là ixti. Nga jye it'aà-ne k'en jè chjoón.

23 K'e nga tsà kjoáya-là mik'en, nga itoò 'ndse, ¿yá-né xi chjoón-là koma? Nga jñà tsibìtsajnakò nga itoò 'ndse.

24 Kisikátji-ne 'én Jesús, kitsò-là:

—Jñò, koií maskáya-nò nga mìkiì 'yaà kó s'ín tíchja Xojon-là Nainá kò nga'ńó xi tjin-là Nainá.

25 K'e nga kjoaáya-la mik'en, íchjín, íchjá mì tì kii kixan-ne. K'oaá s'ín s'e koni jñà àkjalè xi títsajna ngajmii.

26 Jè kjoa ts'e mik'en nga kjoaáya-la, ¿a kj'eè bixkejñoò xojon-la Moisés ya ñánda tíchja ts'e yá na'yá xi títi? Nainá kitsò-la Moisés: “An-ná xi Nainá tsò-na Abraham, Isaac, ko Jacob.”

27 jñà xi jye k'en, mìtsà Nainá tsò-la xi Nainá; tà jñà xi títsajnakon xi Nainá tsò-la! Jñò, 'ño maskáya-nò.

Kjotíxoma-la Nainá xi tíjna ítjòn
(Mateo 22:34-40)

28 Jngoò xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kil'nchré-la Jesús nga ndaà kiichja; k'e nga nchijoókjoò ijchò kasì'aà chraña-la, ikjoàn kiskòngui-la, kitsò-la:

—¿Ñá-laá kjotíxoma-la Nainá xi tíjna ítjòn?

29 Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Jè kjotíxoma xi tíjna ítjòn tsò-né: “Tíná'yaà xità Israel, jè Nainá xi Na'èn-ná, ta jè ta jngoò-né xi otíxoma-ná.

30 Tìtsjachi Na'èn-ná xi Nainá 'mì-la, nga ko inima-lè ko yijo-lè ko kjohítsjeèn-lè ko nga'ño-lè.”

31 Jè xi ma-ne jò: “Tìtsjachi xità xingui koni tsà tì yijo tsiji-ne.” Mì tì tsjìn-ne kjotíxoma xi ìsa xkón tjín.

32 Jè xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá kitsò:

—Ndaà tjín, Maestro. Okixi-né koni s'ín nokjoi. Jngoò ma-ne Nainá ko mì tì yá tjín-ne xi kj'eí.

33 Ìsa chjí-la nga ko inima-ná jchaxkoán Nainá, ko kjohítsjeèn-ná ko nga'ño-ná ko nga jchaxkoán xinguiá koni tsà yijo-ná. Ìsaá chjí-la koni ngats'ii

cho xi tìsòn ímìxa tsjeè-la Nainá, kjotjò xi tsjá jñà xita.

³⁴ Jesús k'e nga kijtseè nga ndaà kiichja jè xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá, kitsò-la:

—Mitsà kjiìn tìjni it'aà ts'e kjondaà xi tjin-la jñà xita xi Nainá otíxoma-la.

Mì tì yá xi kjò'ñó-ne ikon nga kiskònangui-isa-la.

Ñánda kitjen-la Cristo [xita xi xó kisikasén-ne Nainá]

(Mateo 22:41-46; Lucas 20:41-44)

³⁵ Jesús k'e nga tíhokóya ya nditsin ingo ítjòn, kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Mé-ne kòtsò-ne jñà xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés nga jè xi Cristo, [xita xi xó sikkasén-ne Nainá], nga yaá kjinchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David?

³⁶ Tjje-ne David k'e nga kiichja nga ko nga'ño-la Inima Tsjeè-la Nainá, kitsò-né:

Jè Nainá kitsò-la jè xi Nei-na:

“Tijnat'aà-ná i kixi-na

skanda k'e nga sikítsajnanguia ndsokoiì jñà xi kondra-lè nga 'an jye kisikijne-la.”

³⁷ Jè David, tsà Nainá kitsò-la Cristo, [xita xi xó sikkasén-ne Nainá], ¿kó s'ín tjin-ne nga tje-la ma-ne David?

Ngats'iì xita xi kjìn ma-ne, tsja ma-la nga 'nchré-la Jesús koni s'ín okóya.

K'e nga jè Jesús tsohojét'in jñà xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés

(Mateo 23:1-36; Lucas 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Jesús k'oaá s'ín tsakóya-la xita. Kitsò-la:

—Tikindaa yijo-nò it'aà ts'e xita xi okóya kjoṭixoma-la Nainá xi kiskiù Moisés. Sasén-la nga nikje ndojò ókjá. Tikoáá sasén-la nga skoexkón xita xi kjeí, ndaà siixat'aà ya nditsin.

³⁹ Tikoáá jñà ótsji íxile xi jncha ítjòn ya ni'ya ingo sinagoga, kò mejèn-la nga jñà kítsat'aà ítjòn ímixa k'e nga kjèn xita ñánda tjín s'eí.

⁴⁰ Koá faá'an ni'ya-la xi tjín-la íchjín ka'àn xi jye k'en x'in-la. K'e nga chjat'aà-la Nainá 'ñó ndajo fikò ochikon nga mejèn-la nga bìtsajna'ma nga mì jcha-la mé kjoá xi s'ín. Jñà xita koi isaá tse kjo'in s'e-la.

*Tòn xi kitsjaà kjoṭjò chjoón ka'àn xi 'ñó ima
(Lucas 21:1-4)*

⁴¹ Jesús tsibíjna ya kixi-la ñánda tíjna kaxa xi sinchá tòn kjoṭjò-la Nainá. Tíkotsejèn-la xita naxandá nga bìtsajna tòn kjoṭjò-la Nainá. Kjìn xita nchíná xi tse tòn bìtsajna.

⁴² Ijchò jngoò chjoón ka'àn xi 'ñó ima. Jò ndí tòn jtobá tsibíjna xi chiba chjí-la.

⁴³ Jesús kiichja-la xita xi kota'yat'aà-la, kitsò-la:

—K'oaá xan-nò xi nguì okixi, jè chjoón ka'àn xi 'ñó ima, jè xi isa tse tòn kòbíjna mì k'oaá-ne koni jñà xita xi i'nga.

⁴⁴ Tà jè tsjá xi ningui-la tanga jè ndí chjoón ima, nas'ín nímé tjín-la, jngoò k'a kàtsjá yije ngats'ì ndí tòn xi tíjna-la xi tísjchá-ne yijo-la.

13

*K'e nga jè Jesús tsibénojmi nga kixoña ingo ítjòn
(Mateo 24:1-2; Lucas 21:5-6)*

¹ K'e nga itjo-ne nditsin ingo íjtòn, Jesús, jngò xita xi kota'yàt'aà-la kitsò-la:

—Maestro, chítsejèn-la mé tà ndaà kjoàn ni'ya ko ndajo-la.

² Kitsò Jesús:

—Chítsejèn-là ngats'iì ni'ya koi xi ì kjoàn. Nì ti jngò ndajo siyijòsòn-la xíkjin. Kixoña yije-né kóhotjin.

Mé seña xi s'e k'e nga nchrohómachraña nga kjoehet'aà isò'nde

(Mateo 24:3-28; Lucas 21:7-24; 17:22-24)

³ Jesús, k'e nga tíjna ya nindoò Yá Olivo ya kixi-la Ingo Íjtòn ts'e Jerusalén, jè Pedro, Jacobo, Juan ko Andrés, ijchò kinchat'aà-la Jesús, kiskònanguit'aàxìn-la kitsò-la:

⁴ —Koatìn-nájen, ¿mé nchrjein-ne nga okoma kjoa koi? ¿Mé seña xi s'e k'e nga jye mejèn kitasòn yije kjoa koi?

⁵ Kùichja Jesús, kitsò-la:

—Tjkindaa yijo-nò nga mì yá xita xi skónachan-nò.

⁶ Kjin xita kjoí xi 'ín ts'an sikkjeén; kitso: “An-ná xi Cristo, [nga 'aán kisikasén-na Nainá].” Ko kjin xita skónachan-la.

⁷ Jñò, k'e nga kiná'ya kjoa ts'e kjojchán nga xki xi ján i'nde tjín, kì tsakjoòn-jèn. Xó k'oaá koma-ne, tanga kj'eè tsà isò'nde tífehet'aà.

⁸ Naxandá skaàn-kjoò xi kj'eí naxandá. Koa xitaxá koi'ts'ia nga skaàn-kjoò ko xitaxá xi kj'eí naxandá. Xki xi ján k'oa ch'ón. S'e kjinchrá. S'e kjoasiì. Jñà kjoa koi, tà jè xi sa tímats'ia ko kjo'in.

9 'Ndaà tìkindaa yijo-nò nga yaá skìnìt'aà-nò nguixkon xitaxá. Siki'oon-nó nga skaàn-ko-nò xita ya ni'ya ingo sinagoga. Kjikò-nò nguixkon xitaxá gobernador ko xitaxá ítjòn, tà koií kjoa-la it'aà ts'an. K'oaá s'ín koma kinókjoa-là 'én xi ts'an.

10 Mochjeén-nè nga ítjòn kobísòn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo nga tíjtsa isò'nde.

11 K'e kijchò nguixkon xitaxá, kì makájno-nò kós'ín kinókjoaa. Kì nìkítseèn-jèn. Nga tik'eé-ne, Nainá tsjá-nò 'én xi kinókjoaa. Nga mìtsà jñò xi kinókjoaa; jè Inima Tsjeè-la Nainá xi kichja ngajo-nò.

12 Tijè-ne 'ndse siingatsja 'ndse xita nga siik'en. Jè na'èn-la siingatsja ki'ndí-la nga siik'en xita. Jñà ixti-la siingatsja na'èn-la nga kiyá.

13 Ngats'iì xita isò'nde kojtikeyé-nò xi kjoa ts'an; tanga jè xi kichikjoa-la skanda k'e nga kjoehet'aà-ne kjoa, jè xi kitjokajijn kjo'in.

14 'K'e nga jchaa nga 'ñó ch'o tíma ya I'nde Tsjeè-la Nainá ñánda mìkii ok'in-la, [koni s'ín kiskii Daniel xita xi kiichja ngajo-la Nainá]. (Kàtasijijn-la jñà xita xi bíxke xojon jé.) K'e nga okoma kjoa koi, jñà xita xi títsajna Judea, kàtanga, kàtjì ñánda nindoò choòn.

15 Jè xi tíjnasò'nga ni'ya-la, kì tì kii nchrobájen-ne, kì tì kii fahas'en-ne ni'ya-la tsà mé xi mejèn-la nga skoé.

16 Jè xi tísíxájijn nangui-la kì tì kì nchrobá-ne nga nchrohókjá nikje-la.

17 iima xó-ne jñà íchjín xi ki'ndí 'ya ko xi ixti xó nchisíkaki jñà nachrjein koi!

18 Tijét'aà-là Nainá nga mì k'eé okoma k'e nga nachrjein-la chon 'nchán.

19 K'e nga jè nàchrjein nga okoma, 'nó tse kjo'in s'e, kj'eè ná oma skanda tjen-ne tsibíndaà isò'nde Nainá koa mì tì kii okoma-ne nga koma iskan.

20 Tsà mì k'oaá kitso Nainá nga isa kochiba nàchrjein, nijngoò xita kitjokàjiin kjo'in. Tanga koií kjoa-la jñà xita xi xó jaàjiin-ne Nainá, kochibaya nàchrjein.

21 'K'e nga tsà yá xi kitso-nò: “Chítsejèn-là, íf tíjna Cristo [xita xi xó kisìkasén-ne Nainá]”, o tsà kitso-nò: “Chítsejèn-là, ján tíjna ján”, kì kii mokjeiín-nò.

22 Kjoíí xita ndiso xi Cristo kitso-la yijo-la, tikoáá kjoíí xita xi koa ti kitso nga jñà xi chja ngajo-la Nainá. K'oaá tís'in kòkò seña kò kjoxkón xi ndaà tíjn nga skónachan. Skanda jñà xita xi jye jaàjiin Nainá mejèn skónachan-la tsà kòkjeiín-la.

23 Tikindaa yijo-nò. Nga jyeé tibenojmíya yije-nò ngats'ì kjoa xi koma iskan.

K'e nga kjoíí ijngoò k'a Ki'ndí-la Xita

(Mateo 24:29-35, 42-44; Lucas 21:25-36)

24 'K'e nga koma iskan nga jye koto nàchrjein ts'e kjo'in, jè ts'oí kójñò-né, mì tì kii kotsjè-ne ndobá-la; tikoáá jè sá mì tì kii kohiseèn-ne.

25 Ni'ño xi tíjn ngajmii, kixongui-né. Jñà nga'ño xi tíjn ngajmii kitíya yijeé-la.

26 Ikjoàn skoe-na xita xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga kjinchrobajñaà jjiin ifi; tseé nga'ño kò kjoajeya kjoíikoaa.

27 Siikasén àkjalé-na nga kojìxkóya xita-na xi 'an xó jaàjiin-na nga ñijòn chrjangui-la nga tíjtsa isò'nde kò nga tíjtsa ngajmii.

28 'Chíta'yàkòò jè yá-la toò iko mé xi okóya-ná; k'e nga ma kíndíya chrja-la, ikjoàn bíjts'én xka-la, tíjìn-nò nga jye nchrobá machraña chon ndobá.

29 K'oaá tís'ín tjín, k'e nga jchaá nga k'oas'ín tíma kjoa koi, kátasijìn-nò nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, jyeé nìton kjoiaa, k'oaá ngaya-la koni tsà jye tijnàa chraña xotjoa-la ni'ya.

30 Okixíí xi xan-nò, ngats'ìi kjoa koi, k'oas'ín koma k'e nga tikj'eè biyaà xita xi tjín nachrjein j'ndei.

31 Jè ngajmù ko isò'nde kjoehet'aà-né, tanga jña 'én-na mìkì kjoehet'aà; kítasòn-né.

32 'Tanga k'e nga okoma, mì yá xi tíjìn-la mé nachrjein-ne ko mé hora-ne; nì jña àkjalé xi títsajna ngajmù ko nì jè Ki'ndí-la Nainá tíjìn-la; tajngoò Nainá xi Na'èn-ná tíjìn-la.

33 'T'een kindá yijo-nò, títsajnakon, títsi'ba nga mìkì tíjìn-nò kjé-né nga okoma.

34 K'oaá s'ín t'een koni s'ín chí'nda-la xita xi kjìn j'nde tífi, jè xita xi tífi síngatsja ni'ya-la xita chí'nda-la. Tsjá-la xá nga ìjngoò ìjngoò, tsò-la jè xi síkindá xotjoa ni'ya: "Tijni, tijnakoin."

35 K'oaá s'ín titsajnakoòn ngats'ioò nga mìkì 'yaá mé nachrjein kjoii-ne nei-la ni'ya. ¿A k'ée-nè nga kjòhoxòn, o xi k'ée-nè nga kijchò osen nìtjen, o xi k'ée-nè nga skìndàya kóxtí, o xi k'ée-né nga jye s'e isén?

36 Kì tsjayijòfè-jèn tsà koi nachrjein-la tà nìton j'ì-ne nei-la ni'ya.

37 Koni s'ín xan-nò jño, k'oaá xan yije-la kóhotjín xita: "Titsajnakoòn."

14

Kiís'ín tsajoóya-ne x̄ita kondra-la Jesús nga tsoba'ñó

(Mateo 26:1-5; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Tà jò n̄achrjein chija-la nga kitjo s'eí Paxko ts'e x̄ita judío k'e nga kjèn inchrājín xi tsjìn-la n̄a'yō san. Jñà x̄ita skō-la nō'miì kō x̄ita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés tsohótsji'nde-la kós'ín s̄iikō nga skónach̄an-la nga tsobà'ñó Jesús, ikjoàn s̄iik'en.

² Tjín i'nga x̄ita xi kitsò:

—Mì n̄achrjein-la s'eí s̄ik'eén nga mì kots'en jñà x̄ita naxandá.

Jngò chjoón xi kisikaàjno xkii jne skō Jesús

(Mateo 26:6-13; Juan 12:1-8)

³ Jesús, k'e nga tíjna ján naxandá Betania, ya ni'ya-la Simón, jngò x̄ita xi tsindojno chrjoa yijo-la nga sa ítjòn, k'e nga tíjnat'aà ímíxa, ijchò jngò chjoón xi 'ya jngò ndajo ch̄itsín xi tjíya-la xkii jne ts'e nardo, xi 'ñó chj́-la. Kiskíx'a ndajo ch̄itsín, ikjoàn tsibíxteèn-jno skō Jesús jè xkii jne.

⁴ Tjín i'nga x̄ita xi ya títsajna, kòjti-la, kitsò-la xíkjín:

—¿Mé-ne kasíkits'ón-ne jè xkii jne?

⁵ Tsà kàsatíjna, tsatoó-la jàn s̄indō tōn denario chj́-la koa jè tōn-la kōma kochját'aà-la x̄ita ima.

Kiichajno-la jè chjoón xi okis'iin.

⁶ Tanga kitsò Jesús:

—Kì k'oaá 'mì-là. ¿Mé-ne n̄jti-là? Koni s'ín kàs'ín-ko-na, ndaà kàs'ín.

7 Jñà xità ima kítsajnakò kjit'aà-nò, kò maá s'ichját'aà-là k'e nga mejèn-nò. Tanga 'an, mì ì tijnakò kjit'aà-nò.

8 Jè chjoón jè, k'oaá s'ín kàs'ín koni kji ma xi kàs'ín. Kàsikaájno ítjòn xkii jne yijo-na xi ts'e nga s'ijñà.

9 Okixíí xi xan-nò, nità ñánda-ne nga tíjtsa isò'nde nga kobíson 'én ndaa-là Nainá, tikoáá kobíson-né koni s'ín kasikò-na mé-ne nga s'ikítsjeèn-ne xità it'aà ts'e chjoón jè.

K'e nga jè Judas tsatíjna Jesús

(Mateo 26:14-16; Lucas 22:3-6)

10 Jè Judas Iscariote xi ya itjojin-ne ts'e xità xi tejò ma-ne xi tsajmeikò Jesús, kiikon jñà xità skò-la no'miì nga s'ingatsja Jesús.

11 Jñà xità skò-la no'miì, k'e nga kii'nchré, kjòtsja-là, kitsjaà-là tso'ba nga ton tsjá-là. Jè Judas tsohòtsji'nde-là kós'ín s'ingatsja Jesús.

K'e nga jè Jesús tsakjèn kò xità xi kota'yàt'aà-là jè s'eí Paxkò

(Mateo 26:17-29; Lucas 22:7-23; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

12 Jè nàchrjein ts'e s'eí xi mats'ia ítjòn-ne k'e nga kjèn inchrájin xi tsjin-là na'yo san jñà xità judío, k'e nga sík'en orrè xi ts'e s'eí Paxkò, jñà xità xi kota'yàt'aà-là Jesús kiskònangui-là; kitsò-là:

—¿Ñánda mejèn-lè onguíkindaà-jen xi kichiaá ts'e s'eí Paxkò?

13 Jesús kisikasén jò xità xi kota'yàt'aà-là ján Jerusalén, kitsò-là:

—Tanguió ján ijìn naxandá, yaá skajñoò jngoò xità xi 'yajen jngoò nisa nandá; tanguítjinguí-là.

14 Ya ñánda kjoahas'en, koatìn-là nei-là ni'ya: “K'oaá tsò Maestro: ¿Ñánda tìjna jè cuarto ñánda kókjen-koa xita xi kota'yàt'aà-na jè s'eí Paxko?”

15 Yaá kòkò jngoò-nò cuarto xi je kji xi tìjna isò'nga ni'ya. Jyeé tìjndaà tsojmì xi kochjeén. Ya tìndaà xi kichiaá.

16 Kii jñà xita xi kota'yàt'aà-là ján ijìin naxandá. K'oaá s'ín kisakò-là koni s'ín kitsò-là Jesús, yaá tsibíndaà tsojmì xi kókjen kjoa ts'e s'eí Paxko.

17 K'e nga jye kòjñò, Jesús, ijchòko xita-là xi tejò ma-ne.

18 K'e nga títsajnat'aà ímixa nga nchikjèn, Jesús kitsò-là:

—Okixí xi xan-nò, jñò, í tìjnajìin jngoò-nò xi sìngatsja-na it'aà ts'e xita kondra-na, jngoò xi 'an tìkjèn-ko-na.

19 Jñà xita xi kota'yàt'aà-là Jesús ta kjòba-là k'e nga okitsò. K'ee jngó jngó kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A 'an-ná?

20 Jesús kitsò:

—Jngoò xi kìtjokàjìin ts'e xita-na xi tejò ma-ne jè xi tìjè-ne chroba ts'an tísíka'nchi-ne inchrajín-là.

21 'An xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, k'oaá s'ín komat'ian koni s'ín tíchja Xojon-là Nainá. ¡Tanga ima xó-ne jè xita xi sìngatsja-na! Ísaá-là ndaà komà tsà mikì kits'iìn xita jè.

22 K'e nga nchikjèn, Jesús kiskoé inchrajín, kichjat'aà-là Nainá nga kisìchikon-t'in, kisìxkoaya ikjoàn kitsjaà-là xita xi kota'yàt'aà-là, kitsò-là:

—Chjoé. Yijo-na né.

23 Ikjoàn kiskoé jngoò chitsín, kitsjaà-là kjondaà Nainá; k'ee kitsjaà-là xita xi kota'yàt'aà-là, ngats'ii xita kits'ii vino xi tjíya chitsín.

24 Kitsò-la:

—Jè-né xi jní-na xi s̄ikixiya jè kjoa xit̄se xi b̄indaàjìin-kò-nò. Jè jní-na x̄ix̄teèn xi kjondaà ts'e nga kjìn x̄ita.

25 Okixií xi xan-nò, mì t̄i kiì sk̄i-na vino skanda jè n̄achrjein k'e nga skiaa vino xit̄se, ján ñánda tíhotíxoma Nainá.

'Én xi kiìchja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Mateo 26:30-35; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

26 Jesús kò x̄ita-la, k'e nga jye kiseè jngoò-la sò Nainá ts'e Salmo, ikjoàn kiì ján nindoò Yá Olivo.

27 Jesús kitsò-la x̄ita xi kota'yàt'aà-la:

—Ngats'ioò jñò, kijneí takòn-ná jè n̄it̄jen jè, nga k'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá, nga tsò: “Kiyá jè paxtò koa jñá orré tsjohoya-né.”

28 Tanga koma iskan, k'e nga kjoaáya-na, kjín ítjòn-nò ján nangui Galilea.

29 Kitsò Pedro:

—Nas'ín ngats'iì x̄ita-lè xi i'nga tsjeiìn takòn-lè, 'an, mìkiì tsjeiìn-takòn-lè.

30 Jesús kitsò-la:

—Okixií xi xan-lè; n̄it̄jen jé, k'e nga t̄ikj'eè kjindáya jò k'a kóxtí, ngaj̄i, jàn k'a tsjá'mat'in-ná.

31 Jè Pedro is̄a 'ñó kiìchja; kitsò:

—Nas'ín ya kiyáko-lè, mìkiì kójna'mat'in-lè.

Ngásòn kitsò yije x̄ita xi kota'yàt'aà-la xi i'nga.

Kiì kitsò Jesús nga tsibítsi'ba ya i'nde ñánda 'mì Getsemaní

(Mateo 26:36-46; Lucas 22:39-46)

32 Kiì ján i'nde ñánda 'mì Getsemaní; Jesús kitsò-la x̄ita xi kota'yàt'aà-la:

—T̄itsajna ijndé; 'an, Nainá kò-là kichjàt'aà-la.

33 Jesús kiik_o Pedro, Jacobo, ko Juan. Ikjoàn tsibíts'ia Jesús nga ba koma-la. 'Nó kisikájno.

34 K'eé kitsò Jesús:

—Tsí baá ma-la inima-na koni tsà mejèn kiyá. Títsajna ijndé, títsajna_on.

35 Jesús kiikjá chiba-isa. Ikjoàn tsohojna skanda it'aà nangui koa kisijét'aà-la Nainá tsà koma, kjoáxìn-la kjo'in jè.

36 K'e nga tíchjat'aà-la Nainá, kitsò-la:

—Na'èn xi Na'èn-na xan-lè, ma yijeé-lè nita mé kjoa-ne it'aà tsiji. Chjaàxìn-ná kjoa ts'e kjo'in jè, tanga mìtsà jè 'én ts'an kítasòn, jè kàtítasòn 'én tsiji.

37 Ikjoàn j'ìi ijngoò k'a-ne ya ñánda títsajna xita-la, tanga jña xita-la, kjiyijòfè-né. Jesús kitsò-la Pedro:

—Simón, ¿a títsajnafè-né? ¿A mì kachíkjoa-lè tsà tà jngoò hora kòbìjnakoïn?

38 Títsajna_on, tíjét'aà-la Nainá mé-ne nga mì sìikijne-nò kjoa ts'e jé. Xi okixi, jè inima-nò tíjnandaà-né tanga jè yijo-nò, indaá tjin, tsjin-la nga'ño.

39 Jesús kiì kítsi'ba ijngoò k'a. Táko k'oaá ti kitsò-ne koni kitsò nga sa ítjòn.

40 K'e nga j'ìi ijngoò k'a-ne, jña xita xi kota'yàt'aà-la, táko kjiyijòfè-né nga 'ño nijña-la. Mikiì beè kò kitsò-la Jesús.

41 Koma jàn k'a nga j'ìi Jesús. Kitsò-la:

—¿A táko títanìkjáya-nò ko títasfè-nò? Kàtje kjoa. Jyeé ijchò hora-la, 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, yaá kongatsja jña xita jé.

42 Tísítjeen, chítsejèn-là, tíkjiaán, jye nchrobá chraña jè xi sìngatsja-na.

*Kii komà k'e nga kindobà'ńó Jesús
(Mateo 26:47-56; Lucas 22:47-53; Juan 18:2-11)*

⁴³ Tákó t̄ik'eé tíchja-ìsa Jesús nga ijchò Judas, xi ya itjojiìn-ne ts'e x̄ita-là Jesús xi tejò ma-ne. K̄jìn x̄ita t̄jiko xi 'ya k̄ichà ndojò kò yá. X̄ita koi, j̄ña kisikasén x̄ita sko-là nò'miì kò x̄ita xi okóya k̄jotixoma-là Nainá xi kiskii Moisés kò x̄ita jchínga-là x̄ita judío.

⁴⁴ Judas, jè xi tsat̄jna Jesús, ítjòn tsibíhichiya-là kós'ín kòkò-là Jesús. Kitsò-là:

—Jè xi skínè'a, jè-né xi t̄indoba'ńó; ndaà t̄ikindaa k'e nga onguíkoo.

⁴⁵ K'e nga ijchò Judas, kii ndiyá-né ñánda t̄jna Jesús, kitsò-là:

—Maestro.

Ikjoàn kiskine'a.

⁴⁶ J̄ña x̄ita xi t̄jiko, n̄itoón kitsobà'ńó Jesús.

⁴⁷ Yaá t̄jna jngoò x̄ita xi tsachrje k̄ichà ndojò-là. Tsajá-là jè x̄ita chí'nda-là nò'miì ítjòn, tsatet'aà jngoò líká-là.

⁴⁸ Jesús k̄ichja, kitsò-là j̄ña x̄ita:

—¿Mé-ne kòs'ín kof'ì ndobà'ńó-ná nga kò k̄ichà kò yá kich'à koni tsà jngoò x̄ita chijé?

⁴⁹ Nachrjein nchijòn t̄jna kò-nò ján ingo ítjòn nga okoòya-nò koa mìkii kindobà'ńó-ná. Koií k'oas'ín tíma-ne nga k̄itasòn 'én xi t̄jít'aà Xojon-là Nainá.

⁵⁰ Ngats'ii x̄ita xi kota'yát'aà-là Jesús tsanga-né, yaá kitsjeiìn-takòn.

⁵¹ Jngoò chíti t̄jngui-là xi t̄jnajté jngoò nikje sávana. J̄ña x̄ita kitsobà'ńó,

⁵² t̄anga jè chíti kitsjeiìn nikje sávana-là; ikjoàn k'oas'ín tsanga laká.

*K'e nga kiiko Jesús ñánda tǵjna nǵ'miì ítjòn
(Mateo 26:57-68; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan
18:12-14, 19-24)*

⁵³ Jesús kiiko ñánda tǵjna nǵ'miì ítjòn. Yáá chixoña kóhǵtǵjn xǵta sko-la nǵ'miì, jǵña xǵta jchínga, kǵ xi okóya kjǵtǵxoma-la Nainá xi kiskii Moisés.

⁵⁴ Jè Pedro, tà kǵiìn tà kǵiìn tsajmeètǵjngui-la skanda k'e nga ijchò yá ndǵtsin ni'ya-la nǵ'miì ítjòn. Yáá tsibǵjnat'aà-la ñánda títsajna xǵta chí'nda xi síkinda ingǵ nga títsajna'ngui.

⁵⁵ Jǵña xǵta sko-la nǵ'miì kǵ ngats'iì xǵtaxá xi ts'e xǵta judío tsohótsǵi'nde-la nga tsǵát'in 'én xi kondra ts'e Jesús mé-ne nga kǵma síik'en-ne tǵnga nímé 'én kisakò-la.

⁵⁶ Kǵiìn ma xǵta xi tsǵát'in 'én ndiso xi kondra ts'e Jesús tǵnga kj'eíi tsò nga jngoò òjngoò; mìkii mangásòn 'én xi tsǵát'in.

⁵⁷ Chíncha kixi i'nga xǵta xi tsibénojmi 'én ndiso. Kitsò:

⁵⁸ —Ngajen, kina'yà-lajen nga tsò: “An síikixoña ingǵ ítjòn xi tsja xǵta kisíndaà-ne, kǵ jàn nachrjein kíndaà òjngoò-na xi mìtsà tsja xǵta síndaà-ne.”

⁵⁹ Ni mìkii kjòngásòn 'én-la nas'in okitsò.

⁶⁰ K'eé tsasítjen jè nǵ'miì ítjòn; tsasíjnajiìn osen-la; kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—¿A nì mé 'én nokjoì, koni tsò 'én xi tsǵá xǵta koi xi kondra tsǵji?

⁶¹ Tǵnga jè Jesús jyò tsibǵjna, nímé 'én kiichǵja. Jè nǵ'miì ítjòn òjngoò k'a kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A jì-né xi Cristo, xi Ki'ndí-la Nainá xi 'ñó jeya tǵjna?

⁶² Jesús kitsò:

—'An-ná, jñò jcha-ná xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga kótijnat'aà chrja kixi-la Nainá xi 'ñó tse nga'ño tjín-la, koa kjinchrobàjñàà ifi ján ngajmii.

⁶³ Jè no'mii ítjòn tsatijndajno yijo-la nikje-la xi íkjá nga 'ñó kòjti-la. Kitsò:

—¿Mé s'eén-isa-ná xita xi kj'eij xi tsjá 'én?

⁶⁴ Jñá, jye titsana'yà koni s'ín chjajno-la Nainá. ¿Jñò, kó bixón? ¿Mé xi sikoáá?

Ngats'ii xita kisìjngoò ikon nga tjín-la jé koa ok'ín-la nga kijá.

—Ok'ín-la nga sik'en.

⁶⁵ Jñá xita tsibíts'ia nga tsibíchrájno koa tsibíchjoà xkon, tsi'beé-la, kitsò-la:

—K'oáá si, ¿yá xi tí'beé-lè?

Jñá xita xi síkinda ingo, kisìjts'iìn-'a isén-la.

K'e nga jè Pedro tsibijna'mat'in Jesús

(Mateo 26:69-75; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-29)

⁶⁶ Jè Pedro yaá tíjna kangui nditsin ni'ya. Ijchò jngoò chjoón xi ch'i'nda-la no'mii ítjòn.

⁶⁷ K'e nga kijtseè Pedro, nga tíjna'ngui, kiskoòtsejèn-jno, kitsò-la:

—Tìkoáá ngaji, yaá tjaàkoji Jesús xi Nazaret i'nde-la.

⁶⁸ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in-né. Kitsò:

—Mikiì bexkoan. Mikiì be mé 'én xi tinokjoì.

Pedro itjo ni'ya ján xotjoa-la. K'eé kiskindàya jngoò kóxtí.

⁶⁹ Jè chjoón ch'i'nda-la no'mii ítjòn kijtseè ijngoò k'a jè Pedro. Kitsò-la jñá xita xi ya titsajna:

—Jè xita jè, xita ts'eé Jesús.

⁷⁰ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in ìjngoò k'a. Nga koma iskan, jñà xita xi ya títsajna, ìjngoò k'a kitsò-la Pedro:

—Xi okixi, ngaji, xita-la Jesús-né nga Galilea j'nde-lè, k'oaá tsò 'én-lè xi nokjoì.

⁷¹ Tanga isaá 'ño kiichja Pedro kitsò:

—iBeè Nainá, nas'in tik'eèn-ná, mikiì bexkoan jè xita xi o'mi-là!

⁷² Tik'e-ne nga okitsò Pedro, jè xi ma-ne jò k'a kiskindàya kóxtí. K'eé tsibítseèn-la Pedro koni kitsò-la Jesús: “K'e tikj'eè kjindàya jò k'a kóxtí, ngaji, jàn k'a tsjá'mat'in-ná.” Ikjoàn ndaà jchán kiskindàya.

15

*Kjoa xi komàt'in Jesús k'e nga kjòngatsja Pilato
(Mateo 27:1-2, 11-14; Lucas 23:1-5; Juan
18:28-38)*

¹ K'e nga kis'e isén jñà xita sko-la no'miì ko xita jchínga ko xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés ko ngats'iì xitaxá ts'e xita judío tsajoóya-ne. Tsibít'aà'ño Jesús, kiiko, kisingatsja jè Pilato.

² Jè Pilato kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A ji-né xi xitaxá ítjòn-la jñà xita judío?

Jesús kitsò:

—Ngajii xi k'oa si nga 'an-ná.

³ Tanga jñà xita sko-la no'miì, kjìn skaya 'én tjín-ne xi tsját'in nga óngui.

⁴ Pilato ìjngoò k'a kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A nimé 'én nokjoì? Tiná'yaà-la, 'ño kjìn skaya kjoa tsját'in-lè nga óngui-lè.

⁵ Jesús mìkìi kùichja nās'ín koa tí'mì-la. Pilato, tà k'oaá komà-la.

*K'e nga jè Jesús kitjoònè kjoa nga kiyá
(Mateo 27:15-31; Lucas 23:13-25; Juan 18:38-19:16)*

⁶ Nga xkì nó k'e nga bitjo s'eí Paxko jè Pilato síkìjnandeí jngoò xita xi títsa'ya ndayá, jè xi síjé xita naxandá nga kijnandeí.

⁷ Jñà xita xi títsa'ya ndayá nga kjoasì tsohótsji ts'e gobierno, ya tíjna xi 'mì Barrabás xi xita kisik'en.

⁸ Jñà xita naxandá kùikáko Pilato nga mejèn-la koa s'ín síkitasòn koni ma nga xkì nó.

⁹ Kùichja Pilato, kitsò:

—¿A mejèn-nò nga síkìjnandeí-nò xi xitaxá ítjòn-la xita judío?

¹⁰ Pilato jye tíjùn-la nga tà kjoaxítakòn-né nga jñà xita sko-la no'miù ya ijchò síngatsja Jesús.

¹¹ Jñà xita sko-la no'miù chinchá'a xita naxandá nga kos'ín kàtasíjé nga kàtìjnandeí-ne Barrabás.

¹² Pilato ìjngoò k'a kiskònangui-la xita naxandá, kitsò-la:

—¿Mé xi síkoaá jè xi 'mì-la xitaxá ítjòn-la xita judío?

¹³ Jñà xita, 'ñó kùichja, kitsò:

—Tasit'ìi krò.

¹⁴ K'eé kitsò Pilato:

—¿Mé jé xi tsohótsji, mé-ne kiyá-ne?

Jñà xita, isaá 'ñó kùichja, kitsò:

—Tasit'ìi krò.

¹⁵ Pilato mejèn-la nga ndaà kijnako xita naxandá. Kisìkìjnandeí Barrabás. K'e nga jye kitsjaà okixi nga tsajá-la Jesús, ìkjoàn kisingatsja nga sít'aà krò.

16 Jñà soldado kiìko Jesús ján ni'ya osen. Ikjoàn kiìchja yije-la soldado xíkjin.

17 Kisikákjá jngoò nikje xi inì jmà kji; tsibí'a sko jngoò corona na'yá xi jñà xó tsibíndaà-ne.

18 Ikjoàn tsibíts'ia nga kiskindàyat'in. Kitsò-la:

—Viva xitaxá ítjòn-la xita judío.

19 Tsjà yá xkajnchra sko; ikjoàn tsibíchrájno koa chincha-xkó'nchit'aà-la koni tsà nchibeèxkón.

20 K'e nga jye kisìsobà-la, jaaxìn-la nikje sko xi íkjá, ikjoàn kisikákjá-ne xi nikje ts'e. K'eé ítjoko nga kosit'aà krò.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

21 Jngoò xita kisatiikjoò xi 'mì Simón xi Cirene i'nde-la xi tìnchrobá-ne rancho-la. Na'èn-laá ma jè Alejandro ko Rufo. Jñà soldado kjo'ño kis'iìn-la nga kisik'ajen krò-la Jesús.

22 Kiìko Jesús ján i'nde ñánda 'mì Gólgota, jè 'én xi tsòya-ne i'nde sko mik'en.

23 Kitsjaà-la vino xi tsjájin xich'a tsja xi 'mì mirra tanga jè Jesús mìkì kits'iì.

24 K'eé tsasit'aà krò, ikjoàn jñà soldado kisiskáko nikje-la Jesús nga kisika'bí-la xíkjin yá ts'e koma.

25 Ijchò-la tsà xi ñijaàn nga tajñòya nga kisasit'aà krò Jesús.

26 Jñà 'én xi tsohót'aà isòn sko krò, yaá tíchja mé jé xi komà-la Jesús nga kinìk'en. Tsò-né: “Xitaxá ítjòn-la xita judío.”

27 Tìkoáá chinchat'aà krò jò xita chijé. Jngoò tsasíjnat'aà nga kixi-la Jesús ko jngoò tsasíjnat'aà nga ngaskón-la.

28 K'oaá s'ín kjòngàsòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “K'oaá ngaya-la koni jngoò xità xi tse jé tjín-la.”

29 Jñà xità xi ya ja, síkatji skò nga kiìchjajno-la, kitsò-la:

—Jì, k'oaá kisi nga siixòñi ingo ítjòn-la Nainá ko jàn nàchrjein kíndaà ngajo-ne,

30 tìkíjnandeí yijo-lè ko chínájen-t'i yijo-lè krò.

31 K'oaá tìs'ín kisìsobà-la jñà xità skò-la no'miì ko xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Kitsò-la xíkjin:

—Xità jè, tsachrjekàjìin kjo'in xi kj'eíi xità, tanga jè xi yijo-la, mìkiì ma ochrjekàjìin kjo'in.

32 Kàtìtjojen-t'aà krò jè xi Cristo, xi Xitàxá Ítjòn-la naxandá Israel, mé-ne nga jcha-ná koa kòkjeiín-ná.

Skanda jñà xità xi tìkoa ya kjit'aà krò, tìkoaá tsatít'aà.

K'e nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

33 K'e nga ijchò nchisen, kóhokji nga tíjtsa isò'nde kòjñò skanda xi jàn nga nguixòn.

34 Tìjè-ne hora Jesús 'ñó kiìchja nga kitsò:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —'Én jè tsòya-ne: Nainá, Nainá, ¿mé-ne kàjneitakòn-ná?

35 Tjín i'nga xità xi ya títsajna xi kiì'nchré-la, kitsò:

—Tíná'yaà-là, jè chja-la Elías.

36 K'eé tsangachikon jngoò xi kisika'nchi tsanga ko vinagre, ikjoàn tsibísko-la ínaxo, kitsjaà-la Jesús nga kàt'iì, kitsò:

—Chítsejèn-là, ¿a kjoíi Elías nga skónájen-t'aà krò?

37 Tanga Jesús ìsaá 'ñó kiskindàya; k'en.

38 Jè nikje velo xi tjo'hóya jngoò osen ìngo ítòn kixajndà, jòya koma skanda it'aà nanguì.

39 Jè xitá sko-là soldado xi síjna ñánda kisit'aà krò Jesús k'e nga kijtseè nga jye k'en Jesús, kitsò:

—Kixí kjoa, xitá jèe, Ki'ndí-là Nainá-né.

40 Tikoá títsajna i'nga íchjín xi kjiin nchikot-sejèn-ne; jè María Magdalena, ko chjoón Salomé, ko María xi nea-là ma José ko Jacobo, jè xi isa ma ki'ndí.

41 Jñà íchjín koi, k'e nga tsibijna Galilea Jesús, yaá chinchima-tjingui-là ko yaá kisichját'aà-là. Kjin ma íchjín xi ya títsajna xi ijchòko ján Jerusalén.

K'e nga kisihijin Jesús

(Mateo 27:57-61; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

42 K'e nga jye kjònguixòn nga jye bìtsajnandaà-là nachrjein nikjáya.

43 José xi Arimatea i'nde-là, jngoò xitá xi tikoá 'nga xá tjín-là ts'e xitaxá-là xitá judío xi tikoá tíkoña-là nga mejèn-là skoe kó s'ín otíxoma Nainá, kitsjaà-là nga'ñó yijo-là, jahas'en ya ni'ya ñánda tíjna Pilato nga kisijé yijo-là Jesús.

44 Pilato, tà k'oaá koma-là nga jye k'en Jesús; kiichja-là jè xitá sko-là soldado; kiskònanguì-là tsà kixi kjoa nga jye k'en.

45 K'e nga jye tsibénojmí jè xitá sko-là soldado nga jye k'en Jesús, Pilato kisingatsja José yijo-là Jesús.

46 José tsatse jngoò nikje sávana; kiskójen-t'aà krò yijo-là Jesús; ikjoàn kisikájté jè nikje. K'ée kii kíhijin ñánda jye tjíndaà jngoò ngajo itsjó ingui

nguijo; kiskinìs'en-ngui, ìkjoà̀n tsohójt̃sa xotjoa-la ngajo jngoò ndajo.

⁴⁷ Marí̃a Magdalena ko Marí̃a nea-la José, nchikotsejèn-la nga kisìhijì̃n Jesús.

16

K'e nga jaáya-la Jesús

(Mateo 28:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

¹ K'e nga jye tsato nàchrjein nìkjáya, Marí̃a Magdalena, Salomé, ko Marí̃a nea-la Jacobo, tsatse xkù̃ jne nga mejèn-la sìikaájno yijo-la Jesús.

² Jè nàchrjein nga tàts'en xomàna, 'ñó tajñòya kù̃ katsejèn-la ñánda kisìhijì̃n Jesús. Tìk'eé tíbitjokàtji ts'óí.

³ Tsò-la xíkjín:

—¿Yá xi kjoaáxìn-ná ndajo xi tíchjoàjto ya xotjoa-la ngajo ìtsjó?

⁴ K'e nga ijchò, kiskoòtsejèn, kijtseè nga jè ndajo je xi 'ñó í'í xi tíchjoàjto-la ngajo ìtsjó ñánda kisijna Jesús, jye kitjaàxìn.

⁵ K'e nga jahas'en-ngui nguijo kijtseè jngoò xit̃a ìxti xi tíjnajté jngoò nikje chroba ndojò. Tíjnat'aà kixi-la ngajo. Jñà íchjín tà kitsakjòn-né.

⁶ Tanga jè xit̃a ìxti kitsò-la:

—Kì tsakjò̀n-jèn. Jñò, jè binchaàtsjioè Jesús xi Nazaret ì'nde-la, jè xi kisit'aà krò. Jye kòfaáya-la. Mì tì ì tíjna-ne. Chítsejèn-là ì'nde-la ñánda kisijna.

⁷ Tanguió koatìn-là xit̃a xi kota'yàt'aà-la ko Pedro: “Jè tífi ítjòn-nò ján Galilea. Yaá jchaxkoòn ìjngoò k'a koni s'ín kitsò-nò.”

⁸ Jñà íchjín, itjo nitoón-ne ya iya nguijo. Kiì, tsangachikon. Chiba-la nchihotsé-né nga kitsakjòn. Niyá xi tsibénojmí-la nga 'ño tsibíxkón-la yijo-la.

*K'e nga jè María Magdalena kijtsee Jesús
(Juan 20:11-18)*

⁹ Jè naxhrjein nga tàts'en xomàna, Jesús jaáya-la nga tajñoa. Jè kijtsee ítjòn María Magdalena, jè xi tsachrekàjìn itoò inima ch'o-la neí inima-la.

¹⁰ María Magdalena kiì, kisikí'nchré ngats'ii xita-la Jesús nga ba tjín-la koa nchikjindáya.

¹¹ Jñà xita xi kota'yàt'aà-la, k'e nga kiì'nchré nga tíjnakon Jesús nga jè chjoón kijtsee, mìkiì kòkjeín-la.

*K'e nga jò xita-la kijtsee Jesús
(Lucas 24:13-35)*

¹² K'e komà iskan, Jesús, kj'eíi kji isén-la k'e nga tsakó-la yijo-la jò xita-la xi nchifi campo.

¹³ Tsohótji-ne jñà xita xi jò ma, kisikí'nchré jñà xita xi i'nga. Tikoáà mìkiì kòkjeín-la.

Kiì kitsò Jesús nga kitsjaà-la xá xita xi kota'yàt'aà-la

(Mateo 28:16-20; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23)

¹⁴ Xi jyehet'aà-ne, Jesús tsakó-la yijo-la jñà xita xi tejngoò ma-ne k'e nga títsajnat'aà ímíxa nga nchikjèn. Tsohótiko nga tájaà tjín inima-la nga mì kòkjeín-la k'e nga tsibénojmí-la jñà xita xi tsakó ítjòn-la yijo-la nga jè jye jaáya-la.

¹⁵ Koa kitsò-la:

—Tanguió nga tíjtsa isò'nde. Tènojmí yije-là ngats'ii xita jè 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'an.

¹⁶ Jñà x̄it̄a xi k̄okjeīn-l̄a ìt'aà ts'an koa koma bautizar, kitjokàjīn kjo'in. Tanga jñà xi mìkìl k̄okjeīn-l̄a, kjo'īn s'e-l̄a.

¹⁷ Jñà xi k̄okjeīn-l̄a ìt'aà ts'an, k'oaá s'ín jcha-l̄a; nga koma-l̄a kochrjekàjīn inima ch'o-l̄a nejí xi tíjīn inima-l̄a x̄it̄a; t̄ikoaá koma-l̄a kichja 'én xi kj'eí tsò;

¹⁸ tsà yè tsohá'nó, tsà xkìi kjan skine, nímé xi koma-l̄a; kohòsòn-l̄a tsja x̄it̄a xi xk'én, kondaà-ne.

K'e nga jè Jesús kùmjìn ngajmì

(Lucas 24:50-53)

¹⁹ K'e nga jye okitsò-l̄a x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a, Na'èn-ná Jesús, kitjámīn'nga; nga kii ngajmì, tsibìjna ìt'aà kixi-l̄a Nainá.

²⁰ Jñà x̄it̄a-l̄a kii; kisika'bí 'én ndaà-l̄a nga ki-jndà ì'nde, ko jè Na'èn-ná Jesús kisichjât'aà-l̄a ko kisikixiyandaà 'én-l̄a ko kjondaà xi kis'īn x̄it̄a-l̄a. K'oaá s'ín kàtama.

Mazatec, San Jerónimo Tecóatl
New Testament in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl
Mazateco de S Jeronimo Tecoatl; maa
(MX:maa:Mazatec, San Jerónimo Tecóatl)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Contributor: Bible League International

Mazateco, San Jerónimo Tecóatl [maa], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

© 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 May 2025 from source files dated 10 May 2025

9f778253-d34e-5037-af35-7bca16479aa0